

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Fundację Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju

Lokalna Grupa Działania Beskid Gorlicki

**BESKID
GORLICKI**
Lokalna Grupa Działania

Kraków, 2021

Raport opracowany w ramach projektu „Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju” realizowanego przez Federację LGD Małopolska.

Odwiedź portal KSOW – www.ksow.pl

Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania.

2. Analiza działalności LGD Beskid Gorlicki we wszystkich tych obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez wnioskodawców jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę Beskidu Gorlickiego. Szeroka działalność LGD zarówno w obszarze naborów, jak i projektów współpracy a także realizacji projektów poza RLKS wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie przedsiębiorczości, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach (współpracy, czy poza RLKS) w obszarze rozwoju turystyki oraz dziedzictwa przyrodniczego, czy też kulturowego z zachowaniem lokalnych tradycji. Spójny zakres tematyczny realizowanych działań z pewnością jest dobrym kierunkiem dla tworzenia markowego obszaru turystycznego i zdecydowanie przyczyniają się do wzmocnienia potencjału całego obszaru LGD Beskid Gorlicki.
3. Analiza wskaźników dla trzech celów ogólnych wykazała, iż były działania, które nie cieszyły się zainteresowaniem beneficjentów i trzeba było te środki przesunąć, ale należy podkreślić, iż były takie działania, dla których wskaźniki osiągnięto i przewyższały kilkukrotnie stan docelowy.
4. Beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Wyrazili także chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD. Zatem działalność LGD Beskid Gorlicki powinna być kontynuowana w kolejnych latach w takim samym stopniu jak do tej pory.
5. Obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalsze wsparcie w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej.
6. Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych.

7. Wyniki badań potwierdzają, że wsparcie w obszarach: rozwoju infrastruktury społecznej, opieki nad starszymi osobami, czy też działalność organizacji pozarządowych jest zauważalne na obszarze działania LGD.
8. W zakresie projektów współpracy zakres tematyczny ich jest spójny zarówno z celami LSR odnoszącymi się do turystyki i dziedzictwa kulturowego i jest wartością dodaną do działalności w tych obszarach, które realizowane były przez beneficjentów.
9. Najlepszą formą pozyskiwania informacji dla nich jest strona LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD, stoiska LGD na imprezach, festynach, prasę wydawaną przez LGD, czy profil LGD na Facebooku.
10. Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczny odbiorców.
11. Realizacja zarówno finansowana i rzeczowa odbywały się bez większych problemów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały z podejścia beneficjentów do proponowanego zakresu, np. część beneficjentów wycofało swoje złożone wnioski, lub nie zrealizowało umowy. Harmonogram naborów był modyfikowany na bieżąco. Należy podkreślić duże zainteresowanie wnioskodawców, gdzie liczba złożonych wniosków przekraczała zdecydowanie pulę przewidzianych na ten cel środków.

2. Spis treści.

Spis treści

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania	3
2. Spis treści.....	5
3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.	6
4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.	12
Metody i techniki badawcze.....	12
Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych.....	13
Wielkości i struktura próby	14
Harmonogram realizacji badania	14
Podstawowe założenia realizacji Zlecenia.....	15
5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.....	17
5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia	17
5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR	34
5.3. Projekty współpracy	44
5.4. Działania poza RLKS	46
5.5 Działalność Biura LGD	48
5.6. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności	63
6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.	69
6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR	69
6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny	70
6.3. Przedsiębiorczość	71
6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	71
6.5. Grupy dewaforyzowane	72
6.6. Innowacyjność	73
6.7. Projekty współpracy	73
6.8. Ocena funkcjonowania LGD	73
6.9. Ocena procesu wdrażania	74
6.10. Wartość dodana podejścia LEADER.....	75
7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.	76
8. Spis tabel i wykresów.	78
9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.	80
Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD „Beskid Gorlicki”	80
Ankieta dla beneficjentów LGD „Beskid Gorlicki”	84

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

W odpowiedzi na przesłane drogą mailową dnia 17 maja 2021 roku zapytanie ofertowe dotyczące realizacji badań ewaluacyjnych małopolskich lokalnych strategii rozwoju, Fundacja Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, NIP 5130234526 z siedzibą w 32-087 Pękwice, ul. Ojcowska 15/1 (gm. Zielonki) przedstawiła ofertę zgodną z wskazanymi w zapytaniu wytycznymi. W ramach zlecenia Fundacja Socjometr przeprowadziła badania, analizy oraz przygotowała raporty dla wszystkich 32 grup z terenu małopolski. Każdy LGD otrzymał zindywidualizowany raport powstały na bazie przesłanych przez LGD danych oraz przeprowadzone badania jakościowe i ilościowe przez ekspertów Fundacji Socjometr.

Fundacja Socjometr to niezależny podmiot specjalizujący się w badaniach społecznych, spełniający wymogi przedstawione w Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Opis doświadczenia niezbędnego do wykonania badań ewaluacyjnych stanowił załącznik do oferty.

Ewaluacja Lokalnych Strategii Rozwoju jest badaniem specyficznym i wymaga wiedzy z zakresu funkcjonowania programu LEADER, a także podmiotów je wdrażających – Lokalnych Grup Działania. Są to organizacje, które realizują swoje zadania w myśl zasad określanych jako Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Międzysektorowość, a także oddolny charakter realizacji strategii ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia założeń programowych powołania wspomnianych instytucji, dlatego ich ewaluacja musi uwzględniać nie tylko badania dotyczące realizowanych celów strategicznych, ale także zaangażowania społecznego i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na obszarze wdrażania strategii.

Ewaluacja ex-post wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania została wykonana w okresie od początku czerwca do końca października 2021 i objęła okres od początku wdrażania LSR w okresie programowania 2014-2020 do 31.05.2021 roku, zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez

społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, które dostępne są na stronie Internetowej <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS>,

- Wskazówkami zawartymi w Podręczniku Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju, który dostępny jest na stronie Internetowej <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS>,
- Postanowieniami Lokalnej Strategii Rozwoju aktualnej na dzień 31.05.2021 r.

Data 31.05.2021 roku została ustalona jako dzień, w którym będzie analizowany stan wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Takie założenie było niezbędne do tego, aby rozpocząć prace analityczne i aby uniknąć sytuacji, w której LGD w okresie od początku czerwca do końca października dostarczałby aktualnych danych na bieżąco tym samym uniemożliwiając analizę.

Badanie zostało zakończone opracowaniem raportów z badań dla poszczególnych LGD odrębnie oraz opracowaniem ponad 15 minutowego filmu promującego program LEADER i LGD w województwie małopolskim, a także prezentacji multimedialnej, która została zaprezentowana w formie publicznej na spotkaniu online w dniu 15.10.2021 roku.

Ze względu na specyfikę realizacji badania wynikającą ze wspólnego zlecenia przygotowanego przez Federację LGD Małopolska, Fundacja Socjometr przygotowała uniwersalny schemat badawczy dla każdej z Lokalnych Grup Działania. Taka procedura, czyli przeprowadzenie badania w każdym z LGD w oparciu o wystandaryzowane metody, techniki i narzędzia badawcze, zapewniła sprawne przeprowadzenie procesu, porównywalność wyników badań oraz tworzenie zestawień i wniosków dla całego województwa. Dzięki takiemu podejściu uzyskano niewątpliwe, dodatkowe korzyści ze zrealizowanego zlecenia. Była to okazja do zebrania unikalnych danych ważnych z punktu widzenia tak pojedynczego LGD, Federacji LGD Małopolska jak i Instytucji Zarządzającej, jak i wszystkich innych instytucji działających na obszarze województwa małopolskiego, które zajmują się szeroko rozumianym rozwojem lokalnym. Dodatkowo, przygotowany w oparciu o to założenie plan badawczy pozwolił na przeprowadzenie tak obszernego badania, jakim jest ewaluacja

wszystkich lokalnych strategii rozwoju województwa małopolskiego, stosując triangulację metod i technik badawczych w tak krótkim czasie z zachowaniem wysokich standardów realizacji badań społecznych.

Realizacja zlecenia wymagała przeprowadzenia szeregu badań z wykorzystaniem zróżnicowanych metod i technik badawczych. Część z nich ma charakter zapośredniczony (np. CAWI, kwestionariusz ankiety), co oznacza, że do ich realizacji badacz nie musi wchodzić w relacje typu face-to-face z osobą badaną. Wśród zaproponowanych technik są jednak również takie, które w założeniu wymagają kontaktu bezpośredniego (IDI, FGI).

Zasadniczym celem badania ewaluacyjnego była, zgodnie z zapytaniem ofertowym identyfikacja i ocena efektów realizacji LSR dla poszczególnych LGD działających na obszarze województwa małopolskiego.

Przedmiotem badania, którego wyniki zaprezentowane zostały w niniejszym raporcie, jest Lokalna Strategia Rozwoju przygotowana w okresie programowania UE 2014-2020. W zakresie ewaluacji uwzględniono zróżnicowane działania podjęte w celu jej skutecznego wdrażania, a także działania Lokalnej Grupy Działania wykraczające poza samą strategię, a wpisujące się w statutowe obszary działalności Stowarzyszenie.

Analiza wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych została przeprowadzona z uwzględnieniem przyjętych przez Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne kryteriów oceny, do których zaliczyć należy:

Trafność – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów,

Spójność – kryterium to pozwala ocenić stopień spójności LSR z innymi dokumentami programowymi i strategiami obejmującymi obszar realizacji LSR,

Efektywność – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas,

Skuteczność – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,

Użyteczność – kryterium to pozwala ocenić stopień zaspokojenia potrzeb odbiorców działań w wyniku osiągnięcia rezultatów operacji,

Trwałość efektów – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju¹.

Z wykorzystaniem powyższych kryteriów ewaluacji, w badaniach starano się odpowiedzieć na sformułowane na podstawie Wytycznych 5/3/2017 pytania badawcze, które zostały przypisane do następujących obszarów badawczych.

1. Ocena wpływu na główny cel LSR

- a. Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

2. Ocena wpływu na kapitał społeczny

- a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

3. Przedsiębiorczość

- a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

---

¹ Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, <http://pte.org.pl/o-ewaluacji/>

5. Grupy defaworyzowane

- a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- b. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- c. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

6. Innowacyjność

- a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- b. Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

7. Projekty współpracy

- a. Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- b. Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

8. Ocena funkcjonowania LGD

- a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- b. Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

9. Ocena procesu wdrażania

- a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- b. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- c. Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?

- d. Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

10. Wartość dodana podejścia LEADER

- a. Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- b. Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- c. Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- d. Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Szczegółowe obszary działań LGD, które zostały poddawane ocenie to:

1. Działalność biura LGD, w tym w szczególności jakość i efektywność świadczonego doradztwa dla beneficjentów,
2. Realizacja planu komunikacji, rozpoznawalność LGD, wymiana informacji z mieszkańcami obszaru oraz jakość podejmowanych działań komunikacyjnych,
3. Realizacja rzeczowo-finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju,
4. Funkcjonowanie organów LGD,
5. Działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz włączenia społecznego (w szczególności wsparcie udzielone przedstawicielom grupy defaworyzowanej),
6. Działania LGD w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki i dziedzictwa kulturowego,
7. Promowanie innowacyjności na obszarze objętym LSR,
8. Realizacja projektów współpracy,
9. Realizacja projektów wykraczających poza RLKS.

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.

Metody i techniki badawcze

Ewaluacja ex-post została przeprowadzona w oparciu o zróżnicowane metody i techniki badawcze. Fundacja Socjometr w przypadku każdego z zadań badawczych uwzględnił już stosowane przez LGD narzędzia badawcze, aby – jeśli to możliwe – zachować kontynuację trwającego na przestrzeni wdrażania LSR procesu badawczego. Wśród zastosowanych metod i technik badawczych należy wskazać:

a) Desk research (analizę danych zastanych) - analiza dokumentacji wytworzonej przez biuro i organy LGD. Analiza ogólnodostępnych danych statystycznych (Bank Danych Lokalnych, Vademecum Samorządowca, Wskaźniki dochodów podatkowych gmin Ministerstwa Finansów, Główny Urząd Statystyczny). Analiza desk research poprzedziła całość badań empirycznych i oprócz istotnego wkładu do raportu, umożliwiła dobre przygotowanie się badaczy do zadań terenowych.

b) Przeprowadzenie badań jakościowych wśród przedstawicieli biura, Zarządu, Rady LGD:

a. wywiady eksperckie - wywiady indywidualne wśród pracowników biura,

b. zogniskowane wywiady grupowe (FGI) – przeprowadzone wśród przedstawicieli Zarządu i Rady LGD pozwoliły zebrać wiedzę dotyczącą tak bieżących jak i strategicznych działań LGD,

c. ankieta online skierowana do Przedstawicieli Zarządu oraz Rady – ankieta została wysłana do dwóch osób w każdym z LGD po przeprowadzeniu wywiadów w terenie. Ankieta umożliwiła respondentom uzupełnienie wypowiedzi z wywiadów.

c) Przeprowadzenie badań ilościowych:

a. Badanie ankietowe mieszkańców obszaru LGD – badanie ilościowe przeprowadzone za pośrednictwem badań online, techniką CAWI. Ankiety w formie elektronicznej zostały przesłane do każdego LGD w celu ich zamieszczenia na swoich stronach internetowych oraz (jeśli są) portalach społecznościowych. Badanie służyło do zebrania wiedzy np. na temat rozpoznawalności LGD, działalności LGD, kanałów komunikacyjnych stosowanych przez LGD, oceny realizacji celów strategicznych oraz pojedynczych operacji,

c. Badanie ankietowe wśród beneficjentów – badanie ilościowe przeprowadzone za pomocą formularza internetowego (CAWI). Ankieta została wypełniona przez beneficjentów i pozwoliła na analizę efektywności interwencji podjętych w ramach wdrażania LSR oraz przysłużyła się do badania poziomu jakości świadczonego doradztwa.

Proces badawczy oparty został o triangulację metod (ilościowe i jakościowe) oraz technik badawczych (ankieta CAWI, ankieta drukowana, wywiady indywidualne, wywiady grupowe, desk research). Zróżnicowane zostały również same źródła pozyskiwania danych, oprócz już wspomnianych danych wywołanych, eksperci Fundacji Socjometr przeanalizowali również dane zastane, wytworzone w ramach działań monitoringowych i sprawozdawczych w LGD. Analizie zostały poddane również dane ze statystyki publicznej.

Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych

Wywiad pogłębiony IDI (ang. Individual In-depth Interview) – polega na uzyskaniu interesujących danych w trakcie indywidualnej i bezpośredniej rozmowy z respondentem, skoncentrowany na opiniach i poglądach respondenta (skupia się na osobistych doświadczeniach), ma na celu poznanie postaw, wrażeń, motywów kierujących działaniami respondenta, znaczeń im przypisywanych. Zwykle trwa 1-2 godziny. Jest oparty o scenariusz rozmowy, jednak zwykle nie silnie ustrukturyzowany.

Zogniskowany wywiad grupowy FGI (ang. Focus Group Interview) – przeprowadzany jednocześnie z kilkoma osobami, często przy użyciu technik projekcyjnych i wspomagających. Zwykle trwa 1.5 – 2.5 godziny. Wywiad grupowy to sytuacja bliższa sytuacjom rzeczywistym – opinie kształtują się w kontakcie z innymi ludźmi, a nie w odosobnieniu. Taka sytuacja symuluje rzeczywistą sytuację życiową, w której ludzie reagując na bodziec – ujawniają swoje opinie, które często w kontaktach z innymi ulegają pewnym modyfikacjom.

Ankieta CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview) – jest częścią metodologii opartej na ankiecie dostarczonej respondentowi za pomocą linka w panelu lub na stronie internetowej. Metoda CAWI jest uważana za jeden z najbardziej ekonomicznych sposobów zbierania danych ankietowych, ponieważ nie wymaga ankieterów, urządzeń, ani dodatkowych narzędzi. Z tych wszystkich powodów ankiety CAWI, zwane również kwestionariuszami internetowymi, są jedną z najbardziej powszechnych metod zbierania informacji. W badaniu CAWI cała uwaga jest skupiona na konstrukcji kwestionariusza, ponieważ wskaźnik

odpowiedzi jest bezpośrednio związany z jakością samego kwestionariusza. Wykorzystanie tego typu narzędzia pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby osób).

Wielkości i struktura próby

Wielkość i struktura próby zostały zaprezentowane w tabeli poniżej. Warto podkreślić, że badania będą przeprowadzone osobno, w każdym LGD podlegającym ewaluacji zgodnie ze wskazaniem w zapytaniu ofertowym. Poniższa tabela przedstawia zatem matrycę wielkości i struktury w odniesieniu do pojedynczego LGD.

Badanie	Próba (n)	Uwagi
Badania ilościowe		
Badanie ankietowe online mieszkańców obszaru LGD	n>100 osób	Zebrano opinie mieszkańców za pomocą metody badań online od minimum 100 mieszkańców badanego obszaru działania LGD. W badaniach na bieżąco sprawdzane były podstawowe parametry demograficzne, aby zapewnić możliwie prawidłowy rozkład badanej próby w odniesieniu do populacji. Należy jednak pamiętać, że w badaniach tego typu, badacz ma niewielką kontrolę na to, kto wypełnia ankietę. LGD zostało poproszone o promowanie linku na swoich stronach i kanałach społecznościowych, aby zwiększyć szansę na uzyskanie odpowiednich parametrów.
Badanie ankietowe online wśród beneficjentów	n>20	Ankieta została przesłana do beneficjentów (osób, które pozyskały i rozliczyły otrzymane z LGD środki finansowe na realizację operacji) danego LGD. Minimalna liczba ankiet do zebrania wyniosła 20.
Badania jakościowe		
Badania IDI /FGI wśród pracowników biura	2 IDI	W LGD przeprowadzono wywiad IDI z pracownikami biura.
Badania FGI wśród członków Zarządu LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badania FGI wśród członków Rady LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badanie ankietowe online wśród Prezesów Zarządu LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.
Badanie ankietowe online wśród Przewodniczących Rady LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.

Harmonogram realizacji badania

Harmonogram realizacji poszczególnych zadań w ramach prowadzonych badań ewaluacyjnych został przedstawiony na wykresie Gantta zamieszczonym poniżej.

ZADANIE	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik
1. Podpisanie umowy					
2. Przygotowanie procesu badawczego, jego zaplanowanie					
3. Przygotowanie wzoru procedury przeprowadzania ewaluacji ex-post do aktualizacji LSR w każdym z LGD					
4. Analiza sytuacji bieżącej w LGD, wprowadzenie odpowiednich metod i narzędzi zbierania danych niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia ewaluacji ex-post					
5. Przygotowanie baz danych, narzędzi oraz instrukcji kodowych dla wszystkich zadań badawczych					
6. Przeprowadzenie badań i analiz w zakresie opisanym w procedurze badawczej					
a. Desk research					
b. Ankieta dla Prezesów Zarządów i Przewodniczących Rad Programowych LGD					
c. Badania online wśród mieszkańców obszarów działania LGD					
e. Badania ankietowe beneficjentów					
f. IDI/FGI wśród pracowników					
g. FGI wśród przedstawicieli Zarządów i Rad Programowych					
7. Opracowanie raportu końcowego z badań					
8. Opracowanie filmu przedstawiającego dobre praktyki wdrażania programu LEADER na terenie małopolski					
9. Opracowanie prezentacji multimedialnej podsumowującej realizację badań					
10. Prezentacja przygotowanej prezentacji multimedialnej					

Podstawowe założenia realizacji Zlecenia

Podsumowując podstawowe jej założenia techniczne, które stanowiły fundament prawidłowego przebiegu badań:

1. Badania prowadzone były w oparciu o uniwersalny schemat badawczy w każdej z Lokalnych Grup Działania przystępujących do realizacji zlecenia Federacji LGD Małopolska – zaproponowane przez Fundację Socjometr metody i techniki badawcze były stosowane w badaniach w każdej z Lokalnych Grup Działania.
2. Sprawna komunikacja i wymiana dokumentów – sprawna komunikacja z przedstawicielami Federacji LGD Małopolska oraz przedstawicielami poszczególnych LGD była wymagana między innymi w procesie dostarczania niezbędnych do rozpoczęcia etapu badawczego danych ze strony każdej z LGD. LGD otrzymały konkretne wskazówki i

wytyczne dotyczące tego, jakie dane i jakie dokumenty są potrzebne do rozpoczęcia analiz. W celu usprawnienia procesu zbierania danych od wszystkich LGD, Fundacja Socjometr przygotowała pliki z tabelami do wypełnienia przez pracowników LGD. Oprócz opracowanych przez Fundację Socjometr tabel, LGD zostało poproszone o przesłanie sprawozdań rocznych z wdrażania LSR za lata 2015-2020, a także aktualną na dzień 31.05.2021 Lokalną Strategię Rozwoju. Aspekt komunikacji był również ważny na etapie wysyłania kolejnych narzędzi badawczych, tj. ankiet. W przypadku badań ankietowych, ważne było sprawne umieszczenie przez pracowników LGD na stronach internetowych narzędzia skierowanego do mieszkańców, a także przesłanie przez nich narzędzi do beneficjentów realizowanych projektów. Na etapie umawiania spotkań, również bardzo ważne było zaangażowanie pracowników LGD. Szczególnie ważne było tutaj efektywne zorganizowanie spotkań z osobami podlegającymi badaniu zgodnie ze schematem (dotyczy badań IDI oraz FGI), czyli umówienie respondentów na spotkanie w określonym miejscu i czasie.

5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.

5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki” działa na obszarze 9 gmin powiatu gorlickiego: Biecz, Bobowa, Gorlice, Lipinki, Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa, Uście Gorlickie.

Ten spójny przestrzennie obszar ma dwie gminy miejsko-wiejskie: Biecz oraz Bobowa, pozostałe gminy to gminy wiejskie.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki” jest partnerstwem trójsektorowym skupiającym na dzień 29 grudnia 2015 r. 89 członków, a na dzień 17 sierpnia 2019 r. 81 członków. Członkami LGD „Beskid Gorlicki” są: mieszkańcy obszaru działania LGD, organizacje pozarządowe, parafie, przedsiębiorcy, rolnicy, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki administracyjne. Najliczniejszą grupę członków stanowią osoby fizyczne - mieszkańcy obszaru. Drugą, co do liczebności grupę członków stanowią przedsiębiorcy, a najmniej liczną grupę członków stanowią podmioty publiczne.

Rysunek 1 Obszar działania LGD.

Źródło: LSR, <http://www.mcksokol.pl/2021>

Działania podejmowane przez LGD „Beskid Gorlicki” w okresie wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 stanowiły kontynuację działań z lat poprzednich, tak aby przyczyniać się do realizacji wizji obszaru LGD: „Beskid Gorlicki - obszar

rozwiniętej turystyki dziedzictwa kulturowego, bezpieczny, o dobrze rozwiniętej infrastrukturze, z poszanowaniem historii i różnorodności kultur, przyjazny dla mieszkańców i atrakcyjny dla turystów”. W tych obszarach realizowana jest Strategia Rozwoju Lokalnego na lata 2016-2022.

Na potrzeby niniejszego raportu przeanalizowano dane z GUS. Oznaczenia zawarte w tabelach odnoszą się do obszarów zawartych w GUS. Numer 2 to gminy wiejskie. Natomiast numer 3 to gminy wiejsko-miejskie.

Analiza danych w okresie 2015-2020 wskazuje, iż nie ma znaczących zmian w liczbie ludności w analizowanych gminach w poszczególnych latach, wschodzących w skład LGD.

Tabela 1 Ludność w gminach wchodzących w skład LGD.

Ludność w gminach wchodzących w skład LGD						
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biecz (3)	16 969	16 893	16 916	16 858	16 808	16 742
Bobowa (3)	9 707	9 735	9 744	9 778	9 798	9 805
Gorlice (2)	17 153	17 165	17 183	17 277	17 278	17 271
Lipinki (2)	6 780	6 782	6 802	6 806	6 792	6 800
Łużna (2)	8 400	8 451	8 465	8 514	8 535	8 517
Moszczenica (2)	4 897	4 907	4 921	4 922	4 983	5 026
Ropa (2)	5 369	5 408	5 440	5 498	5 507	5 536
Sękowa (2)	5 001	4 990	4 981	5 017	4 980	4 937
Uście Gorlickie (2)	6 805	6 815	6 843	6 837	6 848	6 880

Źródło: dane z GUS, 2021.

Istotną kwestią są dochody gmin. Wyrazem zdolności dochodowej gmin jest wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, czyli tzw. wskaźnik G, stanowiący podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat. W raportach z Ministerstwa Finansów nie ma podziału na obszary wiejskie, w sytuacji kiedy są gminy miejsko-wiejskie. Dlatego też dane dla dwóch gmin Biecz i Bobowa, są w obszarze miejsko-wiejskim. Analizując poszczególne gminy w latach 2018-2021 należy wskazać gminę

Sękowa, która z gmin wiejskich ma najwyższy wskaźnik w 2021 roku - 1 018,41 zł. Ponadto ważnym jest fakt, iż we wszystkich gminach w poszczególnych latach wskaźnik ten ulegał zwiększeniu.

Tabela 2 Wskaźnik G dla gmin obszaru LGD.

Gminy	Wskaźnik G dla gmin			
	2018	2019	2020	2021
Biecz	843,97	891,51	973,30	1 049,50
Bobowa	563,13	611,52	677,37	735,33
Gorlice	760,40	848,89	883,52	942,02
Lipinki	677,96	760,99	757,39	850,50
Łużna	567,42	615,19	688,89	799,99
Moszczenica	530,72	561,93	648,38	706,80
Ropa	501,77	550,70	635,24	701,52
Sękowa	881,30	1 062,20	965,01	1 018,41
Ujście Gorlickie	779,74	916,83	921,05	975,34

Źródło: <https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-województw>

Na podstawie analizy wydatków gmin wchodzących w skład LGD Beskid Gorlicki wykazano, iż są one z roku na rok coraz większe. Należy podkreślić, iż w przypadku wydatków dane dla dwóch gmin Biecz i Bobowa, są dla obszaru miejsko-wiejskiego. Analizując dane od 2015 roku, zauważono iż wydatki w poszczególnych gminach oscylują między 4 677,56 zł a 6 326,02 zł w 2019 roku. Odnotowano sukcesywny wzrost wydatków w poszczególnych latach dla prawie wszystkich badanych gmin. Jedynym wyjątkiem była gmina Biecz, gdzie wydatki z 2019 roku były mniejsze w porównaniu do 2018 roku. Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli.

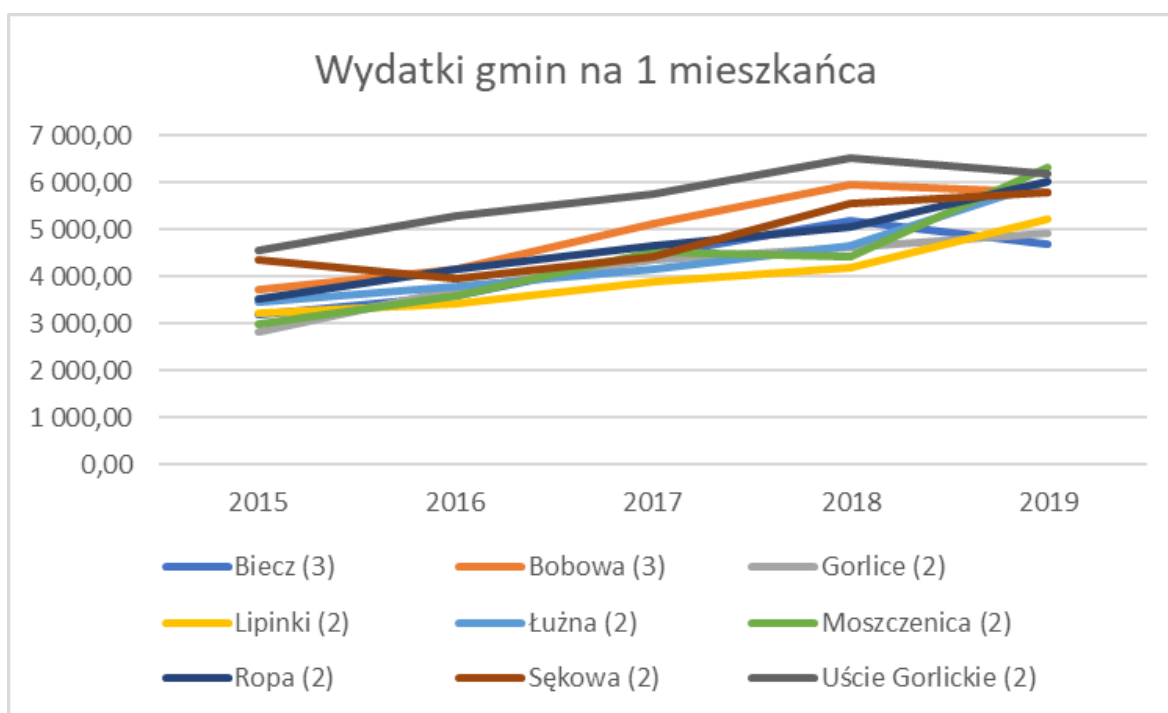
Tabela 3 Wydatki gmin na 1 mieszkańca.

Gminy	Wydatki gmin na 1 mieszkańca				
	2015	2016	2017	2018	2019
Biecz	3 189,56	3 595,47	4 446,24	5 180,28	4 677,56
Bobowa	3 715,93	4 165,64	5 128,84	5 972,50	5 792,61

Gorlice	2 818,34	3 735,50	4 364,15	4 611,75	4 910,56
Lipinki	3 221,35	3 414,06	3 892,87	4 187,06	5 210,19
Łużna	3 467,54	3 797,13	4 162,34	4 645,04	6 033,71
Moszczenica	2 985,57	3 594,91	4 517,55	4 440,08	6 326,02
Ropa	3 530,07	4 151,96	4 649,03	5 072,22	6 041,20
Sękowa	4 355,68	3 960,43	4 420,37	5 574,37	5 789,33
Ujście Gorlickie	4 542,36	5 290,19	5 759,42	6 540,24	6 197,48

Źródło: dane z GUS, 2021.

Wykres 1 Wydatki gmin na 1 mieszkańca.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Gminy wchodzące w skład LGD nie należą do najbardziej rozwiniętych na tle wszystkich małopolskich gmin. Zauważa się różnorodność lokat poszczególnych gmin w zależności od kategorii. W obszarze wydatków budżetu gminy na 1 mieszkańca najlepsza sytuacja jest w gminie Moszczenica. W przypadku dochodów własnych budżetu gminy na 1 mieszkańca najlepszą lokatę zajmuje gmina Ujście Gorlickie (73). W zakresie środków w dochodach budżetu gminy na finansowanie projektów UE na 1 mieszkańca najlepszą lokatę zajmuje gmina Sękowa (9).

Tabela 4 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019.

Gmina	Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019			
	Dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca	Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie projektów UE na 1 mieszkańca	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Biecz - obszar wiejski (5)	122	60	35	172
Bobowa - obszar wiejski (5)	156	11	154	166
Gorlice (2)	138	98	111	98
Lipinki (2)	148	45	82	169
Łużna (2)	171	41	27	173
Moszczenica (2)	172	10	16	179
Ropa (2)	174	22	25	62
Sękowa (2)	127	9	36	97
Uście Gorlickie (2)	73	73	18	54

Źródło: Statystyczne vademecum samorządowca, 2020.

Przedsiębiorczość

Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR wspierany jest poprzez wydzielenie, na terenie przemysłowym miasta Gorlice, specjalnej strefy ekonomicznej uprawniającej, podmioty inwestujące na obszarze strefy, do korzystania z ulg podatkowych. Ponadto, powiat gorlicki znajduje się w procesie tworzenia Strefy Aktywności Gospodarczej i Turystycznej, w ramach których zostaną przygotowane specjalne tereny inwestycyjne. Na terenie powiatu funkcjonują także podmioty prawne udzielające wsparcia doradczego osobom rozpoczynającym prowadzenie działalności jak i podmiotom już funkcjonującym na rynku. W LSR wskazano, iż jednym z głównych celów na lata 2014-2020 była poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy (między innymi poprzez wzbudzanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców obszaru LSR). Założono, że planowane działania podejmowane przez poszczególne podmioty powinny być skoordynowane i dopasowane do potrzeb i oczekiwań grup docelowych, w tym grup defaworyzowanych.

Analizując dane z GUS w obszarze osób pracujących, zauważono różnorodność w poszczególnych gminach, odnosząc się do lat 2015 i 2019. W większości pozostałych gmin liczba pracujących zwiększyła się. Jedynie w gminie Łużna nieznacznie się zmniejszyła w 2019 roku (459), w porównaniu do 2015 (512).

Tabela 5 Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD.

Gmina	Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Biecz (3)	1 690	1 959	885	1 053	805	906
Bobowa (3)	912	1 035	314	448	598	587
Gorlice (2)	906	1 029	361	456	545	573
Lipinki (2)	406	412	162	136	244	276
Łużna (2)	512	459	153	210	359	249
Moszczenica (2)	216	245	79	89	137	156
Ropa (2)	304	370	91	134	213	236
Sękowa (2)	289	308	91	120	198	188
Uście Gorlickie (2)	786	947	353	467	433	480

Źródło: dane z GUS, 2021.

W LSR podkreślano, iż analiza zmiany stopy bezrobocia dla obszaru LSR dokonana na przestrzeni lat 2009-2014, wskazuje iż jest on wciąż kluczowym problemem na całym obszarze LSR. W Strategii zwrócono uwagę, na mniej korzystną sytuację kobiet na rynku pracy, która jest związana z trudnościami w łączeniu przez nie obowiązków zawodowych z rodzinnymi. Podkreślono, iż przyczyną jest nierówny podział zadań w rodzinach, ponieważ to na kobietach najczęściej w większym stopniu ciążyą obowiązki związane z opieką nad dziećmi, a także starszymi członkami rodziny. Zbyt małe upowszechnienie elastycznych form pracy oraz brak powszechnego dostępu do instytucjonalnych form opieki nad dziećmi i osobami starszymi skutkują w efekcie niskim nie tylko w powiecie gorlickim, ale i całej Polsce, utrudnionym uczestnictwem kobiet na rynku pracy.

Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych według GUS, można wskazać na różnorodność danych w poszczególnych gminach. W 2020 roku wykazano osoby bezrobotne we wszystkich gminach wchodzących w skład LGD. Należy podkreślić, we wszystkich gminach zarejestrowano spadek bezrobotnych w 2020 roku. Ponadto należy wskazać, iż w podziale według płci, nadal większą grupę bezrobotnych stanowią kobiety. Taka sytuacja jest we wszystkich analizowanych gminach.

Tabela 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności według płci.

Gmina	Udział bezrobotnych w gminach wchodzących w skład LGD (%)					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Biecz (3)	7,8	4,3	6,0	3,5	9,8	5,1
Bobowa (3)	6,5	3,1	4,6	2,2	8,7	4,2
Gorlice (2)	8,0	4,3	6,5	3,2	9,7	5,5
Lipinki (2)	8,7	5,0	7,3	3,8	10,2	6,5
Łużna (2)	7,6	4,2	5,4	3,1	10,3	5,5
Moszczenica (2)	6,9	4,0	5,7	2,5	8,3	5,9
Ropa (2)	4,7	3,2	2,7	2,2	7,1	4,3
Sękowa (2)	9,6	4,5	7,1	2,8	12,7	6,6
Uście Gorlickie (2)	4,9	3,8	3,7	2,2	6,3	5,7

Źródło: dane z GUS, 2021.

W gminach obszaru LGD w latach 2015-2020 odnotowano nieznaczny wzrost zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym. Największy ich wzrost zanotowano w gminach Uście Gorlickie, Ropa, Gorlice oraz Sękowa.

Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.

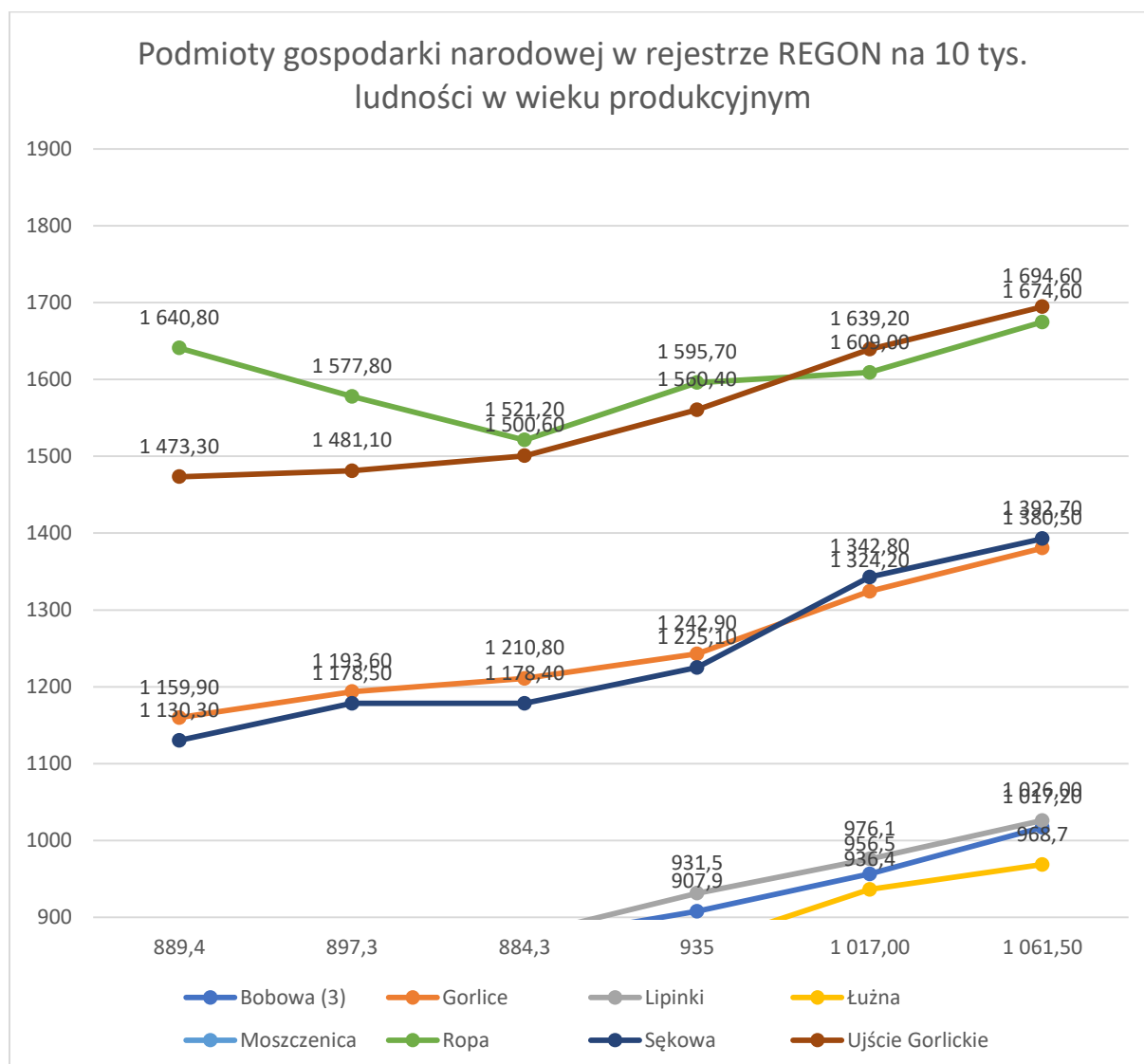
	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym
--	--

Gminy	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biecz (3)	889,4	897,3	884,3	935,0	1 017,0	1 061,5
Bobowa (3)	829,5	836,1	869,7	907,9	956,5	1 017,2
Gorlice	1 159,9	1 193,6	1 210,8	1 242,9	1 324,2	1 380,5
Lipinki	853,7	861,2	876,6	931,5	976,1	1 026,0
Łużna	829,9	824,1	816,3	862,2	936,4	968,7
Moszczenica	705,1	710,5	731,4	743,7	787,5	847,1
Ropa	1 640,8	1 577,8	1 521,2	1 595,7	1 609,0	1 674,6
Sękowa	1 130,3	1 178,5	1 178,4	1 225,1	1 342,8	1 392,7
Ujście Gorlickie	1 473,3	1 481,1	1 500,6	1 560,4	1 639,2	1 694,6

Źródło: dane z GUS, 2021.

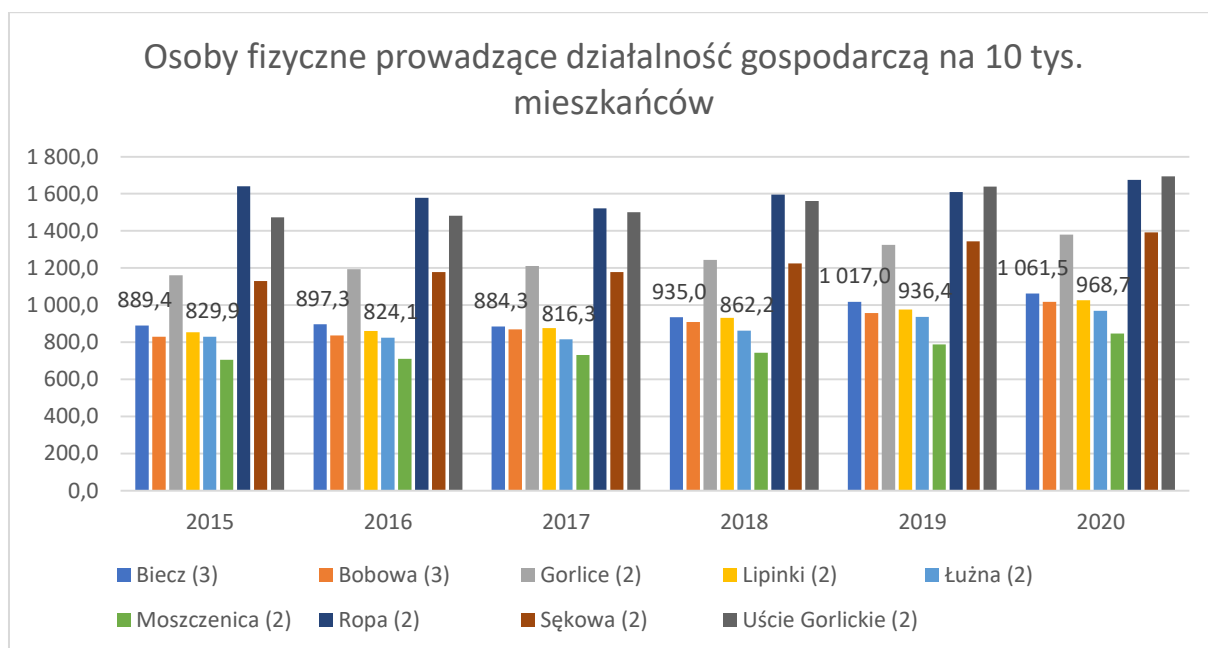
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Na obszarze LGD zanotowano w poszczególnych latach od 2015 do 2020 nieznaczący wzrost osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Nie jest to jednak znaczący wzrost. Najwięcej osób prowadzących działalność gospodarczą jest w gminie Ropa i taka sytuacja występowała we wszystkich analizowanych latach. Stosunkowo mało osób z działalnością gospodarczą jest w gminach Biecz i Bobowa, jednak przy założeniu, że z GUS jest wydzielony tylko obszar wiejski. Natomiast gmina Moszczenica jest tą, gdzie jest najmniej zarejestrowanych podmiotów działalności gospodarczych.

Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Tabela 8 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Biecz (3)	889,4	897,3	884,3	935,0	1 017,0	1 061,5
Bobowa (3)	829,5	836,1	869,7	907,9	956,5	1 017,2
Gorlice (2)	1 159,9	1 193,6	1 210,8	1 242,9	1 324,2	1 380,5
Lipinki (2)	853,7	861,2	876,6	931,5	976,1	1 026,0
Łużna (2)	829,9	824,1	816,3	862,2	936,4	968,7
Moszczenica (2)	705,1	710,5	731,4	743,7	787,5	847,1
Ropa (2)	1 640,8	1 577,8	1 521,2	1 595,7	1 609,0	1 674,6
Sękowa (2)	1 130,3	1 178,5	1 178,4	1 225,1	1 342,8	1 392,7
Uście Gorlickie (2)	1 473,3	1 481,1	1 500,6	1 560,4	1 639,2	1 694,6

Źródło: dane z GUS, 2021.

Organizacje pozarządowe

W Lokalnej Strategii Rozwoju zwrócono uwagę, iż powiat gorlicki to obszar rozwijającego się społeczeństwa obywatelskiego. Warto zauważyć iż na terenie powiatu gorlickiego zarejestrowanych jest ponad 300 stowarzyszeń, w tym 14 stowarzyszeń posiadających status organizacji pożytku publicznego (OPP) oraz 4 fundacje (OPP), które realizują szereg inicjatyw kulturalnych, integracyjnych, edukacyjnych, sportowych itp. przyczyniając się do wzrostu aktywności lokalnej i budowania kapitału społecznego. Obserwacje wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie objętym wdrażaniem LSR oraz postulaty zgłaszane przez mieszkańców obszaru potwierdzają fakt, iż największym

zainteresowaniem cieszą się wydarzenia z zakresu kultury masowej. Mało jest w powiecie gorlickim odbiorców i uczestników wydarzeń podejmujących istotne wydarzenia dla powiatu i regionu.

Natomiast w analizie SWOT w LSR wśród mocnych stron obszaru odnosząc się do organizacji pozarządowych wskazano na lokalne tradycje, które są kontynuowane przez liczne ośrodki kultury i organizacje pozarządowe, w tym koła gospodyń wiejskich wspierające pielęgnowanie tradycyjnych obrzędów, zwyczajów, lokalnych zawodów i rzemiosła, tradycji rycerskich, działalność zespołów muzycznych, orkiestr dętych, grup teatralnych.

Grupy defaworyzowane

W LSR podkreślono specyfikę lokalnego rynku pracy, która jest ściśle związana z miastem powiatowym Gorlice. Skupia ono bowiem największą liczbę miejsc pracy w sektorach nierolniczych. Mieszkańcy obszarów wiejskich zatrudnienia najczęściej poszukują w mieście powiatowym. Reasumując, za grupy defaworyzowane ze względu na dostęp do rynku pracy, na obszarze LSR, zarówno na podstawie danych statystycznych jak i postulatów zgłaszanych podczas konsultacji społecznych oraz badań ewaluacyjnych uznano:

1. osoby pozostające długotrwale bez zatrudnienia:
  - a. w wieku 18-24 lat - pozostające nieprzerwanie bez zatrudnienia przez okres powyżej 6 miesięcy;
  - b. w wieku 25 lat i powyżej - pozostające nieprzerwanie bez zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy;
2. osoby niepełnosprawne pozostające bez zatrudnienia;
3. osoby o niskich kwalifikacjach pozostające bez zatrudnienia (zakończyły edukację na wykształceniu nie wyższym niż średnie ogólnokształcące lub zawodowe)
4. kobiety pozostające bez zatrudnienia;
5. osoby powyżej 50 roku życia pozostające bez zatrudnienia.

Dane dotyczące ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w gminach obszaru LGD, nie wskazują na znaczne zmiany. Analizując lata 2015 i 2020 należy wskazać, iż największą grupę we wszystkich gminach stanowi ludność w wieku produkcyjnym. Zdecydowanie największa grupa jest w gminie Gorlice. Należy podkreślić, iż zwiększyła się liczna ludności w wieku poprodukcyjnym w 2020 roku, w

stosunku do roku 2015. Nieznaczne zmiany występują w obszarze ludności przedprodukcyjnym. W przypadku gminy Sękowa nastąpił nawet nieznaczny spadek.

Tabela 9 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Gmina	Ludność gmin w wieku:					
	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Biecz (3)	16 969	16 742	3 284	3 124	10 546	10 174
Bobowa (3)	9 707	9 805	2 408	2 301	5 919	5 977
Gorlice (2)	3 319	3 242	10 889	10 757	2 945	3 272
Lipinki (2)	1 256	1 257	4 287	4 152	1 237	1 391
Łużna (2)	1 806	1 811	5 266	5 244	1 328	1 462
Moszczenica (2)	1 092	1 090	3 035	3 081	770	855
Ropa (2)	1 286	1 292	3 285	3 380	798	864
Sękowa (2)	984	912	3 132	3 066	885	959
Uście Gorlickie (2)	1 557	1 505	4 276	4 231	972	1 144

Źródło: dane z GUS, 2021.

Wartość ujemna salda migracji interpretowana jest jako przewaga wielkości odpływu migracyjnego nad napływem, co określa się pojęciem ubytku wędrownego. W 2019 roku oprócz gminy Moszczenicy, saldo przybrało wartości ujemne. Analizując poszczególne lata można wskazać, iż saldo migracji było w poszczególnych latach w gminach z obszaru LSR zazwyczaj ujemne. Trend ten zapewne ma związek z wyjeżdżaniem młodych osób do miast czy zagranicę, w poszukiwaniu pracy, czy kształcenia się.

Tabela 10 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD.

Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD				
Nazwa gminy/rok	2016	2017	2018	2019
Biecz (3)	0	-45	-26	-61
Bobowa (3)	0	-28	-36	-43

Gorlice (2)	-8	-1	20	-16
Lipinki (2)	0	-4	9	-24
Łużna (2)	14	-21	5	-7
Moszczenica (2)	19	2	-33	35
Ropa (2)	13	6	7	-10
Sękowa (2)	1	-4	18	-10
Uście Gorlickie (2)	-12	4	-26	-21

Źródło: dane z GUS, 2021.

W LSR podkreślono, iż powiat gorlicki charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem osób korzystających z pomocy społecznej -13,2% w roku 2013 podczas, gdy dla województwa małopolskiego wskaźnik ten wynosi 7%. Wyższy aniżeli dla województwa jest także wskaźnik udziału dożywianych dzieci i młodzieży - w województwie małopolskim wynosi on 8,4% a w powiecie gorlickim 17,8%. Pomoc społeczna dla mieszkańców obszaru LSR świadczona jest przez 3 placówki i 2 domy pomocy społecznej. W związku z istniejącymi problemami społecznymi na poziomie każdej gminy tworzącej obszar LSR wdrażane są programy walki z patologiami społecznymi. Programy, corocznie uchwalane przez Rady Gmin są realizowane m.in. w szkołach, domach kultury oraz świetlicach wiejskich.

Analizując dane w obszarze beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, w latach 2015 – 2019, na podstawie danych z GUS, zanotowano we wszystkich gminach spadek osób zarejestrowanych w tym obszarze. Największy spadek zanotowała gmina Bobowa, przyjmując dane dla gminy miejsko-wiejskiej, oraz gmina Uście Gorlickie.

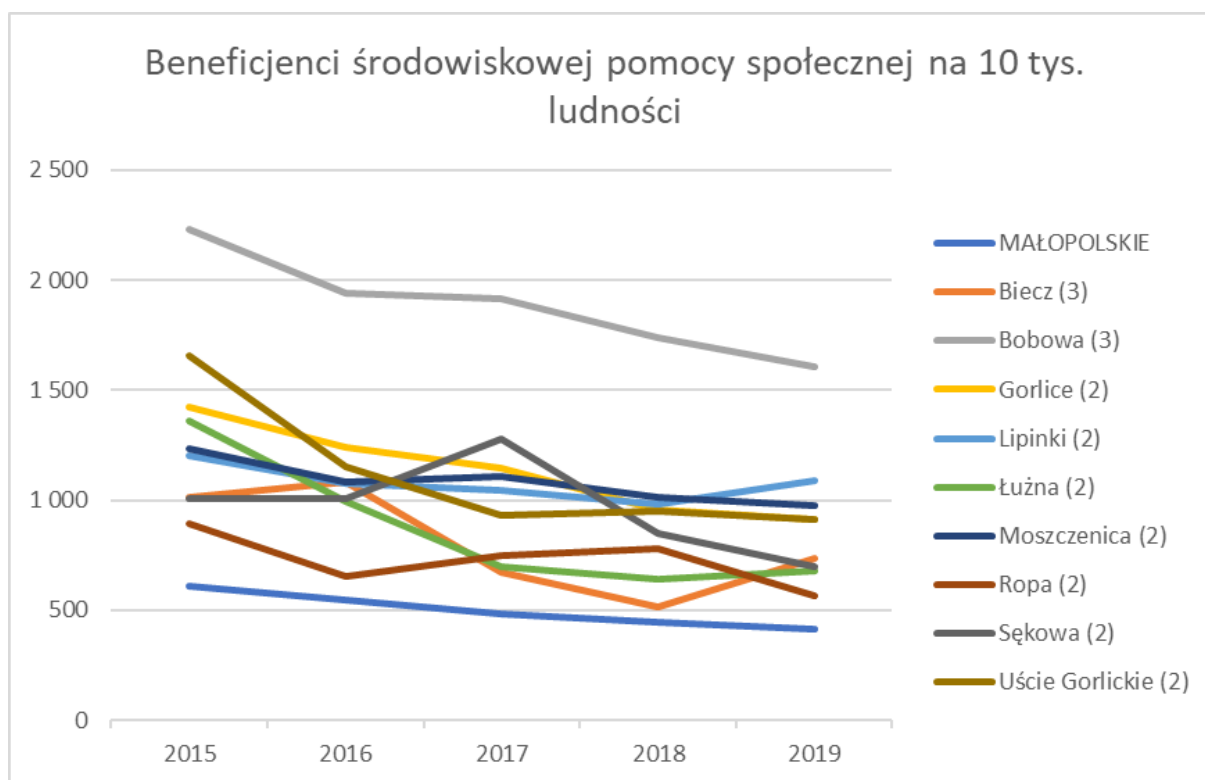
Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności					
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019
MAŁOPOLSKIE	611	549	485	447	413

Biecz (3)	1 011	1 083	674	517	734
Bobowa (3)	2 229	1 939	1 916	1 741	1 609
Gorlice (2)	1 423	1 239	1 145	956	914
Lipinki (2)	1 202	1 079	1 044	983	1 087
Łużna (2)	1 363	994	697	642	677
Moszczenica (2)	1 233	1 082	1 110	1 014	973
Ropa (2)	895	654	751	782	567
Sękowa (2)	1 008	1 008	1 276	847	700
Uście Gorlickie (2)	1 656	1 151	933	951	915

Źródło: dane z GUS, 2021.

Wykres 4 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Turystyka

Infrastruktura turystyczna obszaru LSR oparta jest przede wszystkim na hotelach, zakładach uzdrowiskowych i pensjonatach. Zgodnie z danymi GUS na koniec 2014 r. było 30 takich obiektów. Według danych z LSR miejsca noclegowe skupione są głównie w gminie Uście Gorlickie (76,83% wszystkich miejsc noclegowych obszaru LSR). Spośród pozostałych gmin miejsca noclegowe występują w gminie Biecz, Bobowa i Gorlice. Dla turystów uprawiających turystykę historyczną najciekawszym miejscem w powiecie gorlickim jest miasto Biecz, gdzie znajdują się szlak architektury drewnianej, szlak cmentarzy z I wojny światowej czy szlak naftowy.

Na podstawie danych zawartych w LSR, według danych GUS na dzień 31.12.2014 r. na obszarze LSR znajdowało się łącznie 30 turystycznych obiektów noclegowych, w tym: 4 hotele, 4 zakłady uzdrowiskowe, 3 pensjonaty, 2 inne obiekty hotelowe, 2 szkolne schroniska młodzieżowe, 1 schronisko, 1 ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy oraz 1 obiekt niesklasyfikowany. Według danych GUS stan na 31.12.2014 r. na terenie powiatu gorlickiego nie występują: pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne, motele, hostele, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, domy pracy

twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego. Obraz ten jest jednak niewłaściwy, bowiem na obszarze znajdują się liczne obiekty noclegowe, w tym gospodarstwa agroturystyczne, jednakże ich właściciele nie dążą do wykazania ich w statystykach publicznych.

Natomiast analizując dane w latach 2016, 2018 i 2020 biorąc pod uwagę w przypadku dwóch gmin tylko obszar wiejski, dane z GUS wskazują zarejestrowane obiekty turystyczne w sześciu gminach. Zdecydowanie najwięcej w gminie Uście Gorlickie. Mimo, iż jest w tej gminie najwięcej obiektów turystycznych, to jednak zauważalny jest też spadek w badanych latach (16 – 2016 oraz 10 – 2020).

Brak zarejestrowanych gospodarstw agroturystycznych wcale nie oznacza, że takich na tym obszarze nie ma. Zapewne jest to związane z brakiem ewidencji tych obiektów.

Wykres 5 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat.

Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat			
Nazwa gminy/rok	2016	2018	2020
Biecz (3)	4	4	5
Bobowa (3)	2	2	2
Gorlice (2)	2	1	1
Ropa (2)	1	1	1
Sękowa (2)	3	4	4
Uście Gorlickie (2)	16	12	10

Źródło: dane z GUS, 2021.

Cele zapisane w LSR

Lokalna Grupa Działania na podstawie wniosków płynących z działań partycypacyjnych związanych z opracowaniem diagnozy obszaru i ludności oraz analizy SWOT obszaru LSR przygotowała zestawienie problemów, które zgodnie z metodyką prac nad LSR, podzielone zostały na problemy oraz ich przyczyny i skutki. Następnie problemy przekształcone zostały na cele i przedsięwzięcia.

Z tak stworzonego drzewa celów do realizacji w ramach LSR wybrane zostały te cele i przedsięwzięcia, które są bezpośrednio możliwe do realizacji w ramach poddziałania

„Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Poprzez realizację poszczególnych działań założono, że osiągnięte zostaną cele szczegółowe, prowadzące do realizacji celu ogólnego, który osiągany będzie w dłuższej perspektywie czasowej. Cele szczegółowe odpowiadają problemom kluczowym zdiagnozowanym w procesie partycypacji, natomiast działania, które będą realizowane dla osiągnięcia celów szczegółowych stanowią odpowiedź na przyczyny zdiagnozowanych problemów. Tak zaplanowana interwencja stanowi kompleksowe podejście do problemu, oddziaływania na podstawy jego tworzenia - by ostatecznie niwelować jego działanie.

Realizacja LSR zakładała osiągnięcie trzech celów ogólnych:

Cel I. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy

Cel II. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru

Cel III. Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego

Cel I. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy i przypisane mu cele szczegółowe są zgodne z priorytetem 6 PROW „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” i celem szczegółowym 6B – „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” i zakresami wsparcia: zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości, dywersyfikacja źródeł dochodu, w tym tworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego oraz podnoszenie kompetencji osób w powiązaniu z zakresami wsparcia.

Cel II. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru i przypisane mu cele szczegółowe są zgodne z priorytetem 6 PROW „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” i z celem szczegółowym 6B – „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” i zakresami wsparcia: rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej oraz zachowanie dziedzictwa lokalnego.

Cel III. Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego i przypisane mu cele szczegółowe są zgodne z priorytetem 6 PROW „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” i z celem

szczegółowym 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” i z przewidzianym w jego ramach zakresem „wzmocnienie kapitału społecznego, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR”.

5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR

Analiza rzeczowego i finansowego postępu w realizacji LSR wymaga podejścia kompleksowego i scharakteryzowania historii naborów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały z podejścia beneficjentów do proponowanego zakresu. Jeśli nie było zainteresowania naborami wśród beneficjentów, to środki te zostały przesuwane na inne działania. Harmonogram naborów był modyfikowany na bieżąco. Zależało to od sytuacji jaka panowała, możliwości pracy biura LGD (obłożenia pracą), oraz wnioskodawców. Zainteresowanie zawsze było bardzo duże, zazwyczaj było składanych trzy razy więcej wniosków, niż było przewidzianych środków. Plan był tak układany, żeby biuro i Zarząd wszystkie swoje zadania realizowali w terminie. Aktualizacja wynikała też m.in. z rezygnacji beneficjentów, którzy wycofali swoje wnioski lub nie zrealizowali umowy.

Wykres 6 Historia naborów.

Data naboru	Przedsięwzięcie (K – konkurs, O – operacja własna, G – projekt grantowy)	Liczba złożonych wniosków	Liczba wybranych wniosków	Liczba podpisanych umów	Protesty złożone	Protesty / odwołania uwzględnio ne
04.05.2021 – 18.05.2021	Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	12	9	-	-	-
04.05.2021 – 18.05.2021	Podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grup de faworyzowanych (K)	3	2	-	-	-
04.05.2021 – 18.05.2021	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej (K)	8	8	-	-	-
22.02.2021 – 08.03.2021	Podejmowanie działalności gospodarczej (K)	19	15	-	3	1
22.02.2021 – 08.03.2021	Zachowanie dziedzictwa lokalnego (K)	11	8	-	1	0
22.02.2021 – 08.03.2021	Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym poprzez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań	1	1	-		

	innowacyjnych (K)					
13.01.2020 – 27.01.2020	Podjęmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grup defaworyzowanych (K)	5	5	2		
13.01.2020 – 27.01.2020	Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	14	11	6	1	0
13.01.2020 – 27.01.2020	Podjęmowanie działalności gospodarczej (K)	26	20	14	1	0
13.01.2020 – 27.01.2020	Rozwój rynków zbytu produktów i usług lokalnych, z wyłączeniem operacji polegających na budowie lub modernizacji targowisk (K)	1	1	1	-	-
13.01.2020 – 27.01.2020	Zachowanie dziedzictwa lokalnego (K)	5	5	3		
13.01.2020 – 27.01.2020	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej (K)	10	9	7	1	0
13.01.2020 – 27.01.2020	Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych (K)	1	1	1	-	-
21.01.2019 – 04.02.2019	Podjęmowanie działalności gospodarczej (K)	35	34	15	3	0
21.01.2019 – 04.02.2019	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej (K)	5	1	1	1	0
22.12.2017 – 15.01.2018	Zachowanie dziedzictwa lokalnego (G)	24	17	10		
09.01.2018 – 23.01.2018	Tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych będących przedsiębiorstwami spożywczymi (K)	3	3	1		
09.01.2018 – 23.01.2018	Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	13	13	3	1	1
09.01.2018 – 23.01.2018	Podjęmowanie działalności gospodarczej (K)	22	19	10	2	0
18.12.2017 – 05.01.2018	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych (K)	1	1	1		
18.12.2017 – 05.01.2018	Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej,	20	20	12		

	lub kulturalnej (K)					
18.12.2017 – 05.01.2018	Zachowanie dziedzictwa lokalnego_ podmioty działające w sferze kultury (K)	7	7	4		
04.12.2017 – 18.12.2017	Zachowanie dziedzictwa lokalnego_ zabytki(K)	3	3	3		
04.12.2017 – 18.12.2017	Podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grup de faworyzowanych (K)	14	14	8	1	0
17.07.2017 – 07.08.2017	Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej z wyłączeniem operacji obejmujących budowę lub przebudowę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (K)	6	4	4		
17.07.2017 – 07.08.2017	Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej z wyłączeniem operacji obejmujących budowę lub przebudowę siłowni, ścieżek/szlaków turystycznych, placów zabaw lub infrastruktury kulturalnej (K)	10	7	5		
17.07.2017 – 07.08.2017	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych (K)	3	1	1		
14.06.2017 – 27.06.2017	Rozwijanie działalności gospodarczej (K)	17	14	3	7	0

Źródło: dane własne LGD.

Ogłaszane nabory cieszyły się popularnością wśród mieszkańców, zwłaszcza jeśli chodzi o podejmowanie czy rozwijanie działalności gospodarczej, czy rozwój infrastruktury turystycznej. W zakresie sieciowania nie było żadnej organizacji, która chciałaby podjąć działania w tym obszarze.

Pandemia wpłynęła w takim zakresie na wdrażanie LSR, że trzeba było przesunąć zaplanowane nabory w czasie. W tej sytuacji trzeba było przesunąć harmonogram, jednak nie wpłynęło to negatywnie na poziom osiąganych wskaźników, gdyż zainteresowanie mieszkańców nie zmniejszyło się w czasie pandemii.

Tabela 12 Postęp rzeczowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Kod wskaźnika (dotyczy EFRROW)	Jednostka miary	Stan początkowy	Stan docelowy	Realizacja (%)	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	
I. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy	I.1 Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	1.3	pełny etat średnioroczny	0	87	70	Podejmowanie działalności gospodarczej (I.1.1)	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	
								Podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grup defaworyzowanych (I.1.2)	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez osoby z grup defaworyzowanych	
								Rozwój przedsiębiorstw (I.1.3)	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	
	I.2 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych	1.11	szt.	0	10	50	Tworzenie centrów przetwórstwa lokalnego (I.2.1)	Liczba centrów przetwórstwa lokalnego	
									Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	
II. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru	II.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	xxx	osoba	0	3500	88	Budowa nowej lub poprawa stanu istniejącej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (II.1.1)	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	
		Liczba projektów skierowanych do następujących nas grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, młodzież, turyści, inne	3.4	szt.	0	1	0		Liczba zrealizowanych projektów współpracy	
									Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	
		Liczba osób,	2.7	osoba	0	37	281	Adaptacja	Liczba nowych	

		które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku						obiektów na cele turystyczne (II.1.2)	miejsc noclegowych	
	II.2 Podnoszenie kompetencji w zakresie turystyki oraz tworzenie rynków zbytu produktów w i/lub usług lokalnych	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem	2.2	osoba	0	90 w tym 20 z grup defaworyzowanych	0	Aktywizacja i edukacja w zakresie turystyki (II.2.1)	Liczba szkoleń	
		Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań zawodowych	2.3	osoba	0	81	0			
		Liczba podmiotów, które skorzystały ze stworzonych rynków zbytu produktów i/lub usług lokalnych	xxx	szt.	0	1	0	Rozwój rynków zbytu produktów i/lub usług lokalnych (II.2.2)	Liczba operacji w zakresie rozwoju rynków zbytu produktów i/lub usług lokalnych	
	II.3 Promocja i budowa oferty turystycznej obszaru	Liczba osób, które skorzystały z więcej niż jednej usługi turystycznej objętej siecią, która otrzymała wsparcie w ramach realizacji LSR	xxx	osoba	0	0	0	Sieciowanie usług (II.3.1)	Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	
		Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby	3.3	szt.	0	1	0	Budowanie marki lokalnej (II.3.2)	Liczba przygotowanych projektów współpracy	
		Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, młodzież, turyści, inne	3.4	szt.	0	2	0		Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym współpracy międzynarodowej	
		Liczba osób	2.2	osoba	0	45 w tym	0	Aktywizacja i	Liczba szkoleń	

III. Wzmocni enie kapitału społeczne go i kulturow ego	III.1 Podnosze nie kompete ncji w zakresie organizac ji kultury lub tworzenia oferty spędzania czasu wolnego	przeszkol onych w tym liczba osób z grup defaworyzowan ych objętych ww. wsparciem				10 z grup defaworyz owanych		edukacja w zakresie kultury lub spędzania czasu wolnego (III.1.1)		
		Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań zawodowych	2.3	osoba	0	40	0			
	III.2 Ochrona i promocja dziedzict wa lokalnego	Liczba osób którym udzielono informacji w Centrum Produktu Turystycznego i Kulturowego	xxx	osoba	0	500	900	Tworzenie warunków do kultywowania i rozwoju lokalnych tradycji (III.2.1)	Liczba utworzonych Centrów Produktu Turystycznego i Kulturowego	
		Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowan e, młodzież, turyści, inne	3.4	szt.	0	1	100		Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym współpracy międzynarodowej	
		Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	xxx	osoba	0	1800	75		Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	
									Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	
									Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	
	III.3 Poprawa zaangażo wania i integracji	Liczba osób uczestniczących w działaniach na rzecz integracji i	xxx	osoba	0	3900	92	Wspieranie inicjatyw oddolnych w zakresie integracji i aktywizacji	Liczba operacji w zakresie integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców	

	społeczne j	aktywizacji						społecznej mieszkańców (III.3.1)		
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	xxx	osoba	0	113	100	Animacja społeczności lokalnej (III.3.2)	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	
		Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD	xxx	osoba	0	102	100			
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-szkoleniowych	xxx	osoba	0	60	150		Liczba spotkań informacyjno-szkoleniowych LGD z mieszkańcami	
		Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD	xxx	osoba	0	55	149			
		Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury technicznej drogowej w zakresie włączenia społecznego	1.13	osoba	0	820	100	Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych w zakresie włączenia społecznego (III.3.3)		Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego
	III.4 Podnoszenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za wdrażanie LSR	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w LGD	xxx	osoba	0	110	71	Szkolenia organów i pracowników LGD (III.4.1)	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	
									Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	
									Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	

Źródło: dane własne LGD.

Analiza postępu rzeczowego wykazała, iż LGD miała finanse na infrastrukturę drogową. Został złożony wniosek, który zakładał realizację 8 wskaźników infrastruktury, jednak beneficjent odstąpił od podpisania umowy. W tej sytuacji należało przyjąć zmiany, iż realizacja jednego projektu zakładała realizację dwóch wskaźników, tak aby je zrealizować. Nie było chętnych w zakresie sieciowania i tworzenia wspólnej oferty turystycznej. Mimo, iż zainteresowanie było duże, to nikt złożył wniosków na ten typ działań. Pandemia nie wpłynęła negatywnie na realizację wskaźników. Jedyna zmiana jaką należało uwzględnić, dotyczyła działania miękkiego w zakresie organizacji szkoleń, które trzeba było przesunąć ze względu na pandemię. Zmiany nie powodują jednak zagrożenia, aby wskaźniki zostały niezrealizowane. Istotnym jest fakt, iż realizacja wskaźników następuje na bieżąco.

Do najciekawszych zrealizowanych projektów zaliczyć można m.in. jurty, koronki bobowskie i prowadzenie warsztatów w tym zakresie, w oparciu o zachowanie dziedzictwa kulturowego. Natomiast w zakresie rozwoju działalności gospodarczej składano wnioski na otwarcie raczej standardowych działalności usługowych. Na uwagę zasługuje także powstałe Centrum Łącznictwa Tradycyjnego oraz Inkubator Przetwórstwa Lokalnego, w ramach którego produkowane jest lokalne piwo.

Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR

W zakresie postępu finansowego, należy podkreślić, iż LGD otrzymało bonus. Dodatkowe środki zostały przeznaczone na podejmowanie oraz na rozwój działalności gospodarczej. Pandemia spowodowała zagrożenie, w zakresie rozwoju turystyki, zwłaszcza przy założeniu początkowym konieczności utrzymania powstałych miejsc pracy. Umowy, które zostały zawarte mogłyby w takim przypadku nie zostać rozliczone, nie ze względu na beneficjentów, tylko ze względu na sytuację pandemiczną. Zmiana w tym zakresie i możliwość przygotowania aneksu do umów dała możliwość efektywnego i bezpiecznego rozliczenia tych operacji.

Zdaniem pracowników biura, przy każdym naborze, zawsze dużo większe zapotrzebowanie ze strony wnioskodawców jest na podejmowanie oraz rozwój działalności gospodarczej i infrastruktury niż na inne działania.

Analizując realizację budżetu , stan na 31.05.2021, dla celu ogólnego 1 budżet jest zrealizowany na poziomie 55%, dla celu ogólnego 2 na poziomie 40%, a dla celu ogólnego 3 na poziomie 59%.

Tabela 13 Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Cele ogólne				Cele szczegółowe					
Nazwa	Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)	Realizacja budżetu (%)	Nazwa	Budżet w LSR (PLN)	Realizacja budżetu (PLN)	Realizacja budżetu (%)	Nazwa	Program/undusz
I. Poprawa sytuacji na lokalny m rynku pracy	6921590,00	3801634,00	55%	I.1 Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw	6160000,00	3540044,00	57%	Podejmowanie działalności gospodarczej (I.1.1)	EFROW
								Podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby z grup defaworyzowanych (I.1.2)	EFROW
								Rozwój przedsiębiorstw (I.1.3)	EFROW
				I.2. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	761590,00	261590,00	34%	Tworzenie centrów przetwórstwa lokalnego (I.2.1)	EFROW
II. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru	2548053	1028305,88	40%	II.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	2199000,00	1028305,88	47%	Budowa nowej lub poprawa stanu istniejącej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (II.1.1)	EFROW
								Adaptacja obiektów na cele turystyczne (II.1.2)	EFROW
				II.2 Podnoszenie kompetencji w zakresie turystyki oraz tworzenie rynków zbytu produktów	140000,00	0,00	0%	Aktywizacja i edukacja w zakresie turystyki (II.2.1)	EFROW
								Rozwój rynków zbytu produktów i/lub usług lokalnych (II.2.2)	EFROW

				w i/lub usług lokalnych					
				II.3 Promocja i budowa oferty turystycznej obszaru	209053,00	0,00	0%	Sieciowanie usług (II.3.1)	EFROW
								Budowa marki lokalnej (II.3.2)	EFROW
III. Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego	4261857,00	2520035,87	59%	III.1 Podnoszenie kompetencji kadr w zakresie organizacji kultury lub tworzenia oferty spędzania czasu wolnego	50000,00	0,00	0%	Aktywizacja i edukacja w zakresie kultury lub spędzania czasu wolnego (III. 1.1)	EFROW
				III.2 Ochrona i promocja dziedzictwa lokalnego				Tworzenie warunków do kultywowania i rozwoju lokalnych tradycji (III.2.1)	EFROW
				III.3 Poprawa zaangażowania i integracji społecznej	1364357,00	817167,83	60%	Wspieranie inicjatyw oddolnych w zakresie integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców (III.3.1)	EFROW
								Animacja społeczności lokalnej (III.3.2)	EFROW
								Budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych w zakresie włączenia społecznego (III.3.3)	EFROW
				III.4 Podnoszenie kompetencji kadr odpowiedzialnych	185250,00	1207122,88	0%	Szkolenia organów i pracowników LGD (III.4.1)	EFROW

				zianych za wdrażanie LSR					
--	--	--	--	--------------------------------	--	--	--	--	--

Źródło: dane własne LGD.

5.3. Projekty współpracy

LGD w analizowanym okresie zrealizowało i ma zamiar realizować łącznie cztery projekty współpracy. Pierwszy z nich pn. **„Karpaty na dwóch kółkach”** ma trwać 5 miesięcy. Od 01.07.2021 do 30.11.2021.

Ideą projektu współpracy „Karpaty na dwóch kółkach” jest realizacja przez partnerów różnorodnych działań mających na celu wzmocnienie potencjału turystycznego Beskidu Niskiego oraz Beskidu Sądeckiego poprzez rozwój oferty turystyki rowerowej oraz podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie korzyści wynikających z wyboru roweru jako środka transportu.

W ramach projektu zaplanowano działania w dwóch obszarach:

1. Budowa infrastruktury towarzyszącej turystyce rowerowej - W ramach zadania na obszarze partnerskich LGD powstanie łącznie 18 miejsc towarzyszących turystyce rowerowej – Miejsc Obsługi Rowerzysty (MOR). Miejsca te wyposażone będą w infrastrukturę sprzyjającą odpoczynkowi turysty, drobnym naprawom rowerów, tablice informacyjne prezentujące mapy ze szlakami oraz atrakcje turystyczne partnerskich obszarów.
2. Organizacja przedsięwzięć edukacyjno – promocyjnych. Różnorodność działań partnerskich LGD pozwoli dotrzeć z informacją o projekcie, powstałej infrastrukturze do szerokiego grona odbiorców- promując obszar każdej z LGD uczestniczącej w projekcie. Publikacje, spot telewizyjny powstałe w ramach projektu, strony internetowe partnerskich LGD, rajd rowerowy czy kurs instruktora turystyki rowerowej będą narzędziem zachęcania turystów do odwiedzania obszarów partnerskich LGD oraz zachętą dla mieszkańców do porzucenia samochodu na rzecz podróży „na dwóch kółkach”.

Publikacje opatrzone zostaną spójną wizualizacją – dzięki czemu w odbiorze obszar partnerskich LGD stanie się jednym dużym, atrakcyjnym dla rowerzysty obszarem.

Kolejny projekt to **„Marka Lokalna szansą rozwoju obszarów LGD” (akronim projektu: MarLok)**. Projekt trwał od 2017 do 2018 roku. W ramach jego realizacji zorganizowano

warsztaty na obszarze Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Krajna Złotowłosa na temat tworzenia sieciowego produktu Marki lokalnej, w którym wzięła udział młodzież oraz osoby z grup defaworyzowanych.

Przedstawiciele LGD „Beskid Gorlicki” brali także udział w wizytach studyjnych na obszarze partnerów projektu tj. Stowarzyszenia LGD „Krajna Złotowska”, Stowarzyszenia „Między Wisłą a Kampinosem” oraz partnera zagranicznego Lokalna Grupa Działania Dewnia – Aksakowo Bułgaria. Wizyty te miały na celu wymianę wiedzy i doświadczenia w procesie zarządzania i promocji marki lokalnej.

Na obszarze Stowarzyszenia „Między Wisłą a Kampinosem” zorganizowano „Festiwal Smaków”, który miał za zadanie promocję marki lokalnej ww. stowarzyszenia. Organizacja Festiwalu Smaków, w którego skład wchodzi przygotowanie oraz degustacja potraw tradycyjnych i regionalnych przez lokalnych producentów, a także prezentację produktów tradycyjnych i regionalnych przez profesjonalnych kucharzy. W wydarzeniu tym wzięły udział partnerskie LGD co pozwoliło pokazać potencjał i lepiej się poznać.

Trzeci zrealizowany projekt nosił nazwę **„Nasze Lokalne Dziedzictwo – poznaj, szanuj, rozwijaj!”** i był realizowany w latach 2018 -2019.

Ideą projektu było wypromowanie dziedzictwa bazującego na zasobach kulturowych i turystycznych partnerskich LGD poprzez organizację przedsięwzięć kulturalno-promocyjnych oraz utworzenie centrów produktu turystycznego i kulturowego.

W wyniku realizacji projektu:

- utworzono 4 centra produktu turystycznego i kulturowego w miejscowościach: Pokój, Paszyn, Wysowa Zdrój, Piwniczna;
- zorganizowano 3 przedsięwzięcia kulturalno-promocyjne, w których uczestniczyły wszystkie partnerskie LGD tj. Stobrowski Festiwal Produktu Turystycznego, Wyszehradzki Festiwal Kultur w Nawojowej i Ptaszkowej;
- wykonane zostały materiały promujące projekt i zasoby turystyczno- kulturowe partnerów.

Ostatni z realizowanych projektów to **„Marka lokalna narzędziem promocji obszarów LGD”**

Projekt był realizowany w latach 2020-2021. W ramach realizacji projektu i budowania Marki Lokalnej KARPATING przeprowadzono nabór na użytkowników Znaku

Promocyjnego KARPATING i wyłoniono podmioty, które mogą posługiwać się tym znakiem. Podmioty te wzięły udział w wizycie studyjnej na obszarze Doliny Karpia, gdzie mogły zapoznać się nawzajem i nawiązać współpracę oraz poznać podmioty wyróżnione Znakiem Promocyjnym Dolina Karpia i wymienić się cennymi doświadczeniami w zakresie budowania i promowania marki lokalnej. Przedstawiciele LGD „Beskid Gorlicki” brali także udział w wizytach studyjnych na obszarze Doliny Karpia organizowanych dla różnych odbiorców z dziedziny turystyki, co jest bardzo cennym doświadczeniem w zakresie promowania podmiotów wyróżnionych znakami marek lokalnych. Podmioty wyróżnione Znakiem Promocyjnym KARPATING jak i potencjalni posiadacze tego znaku mogli zapoznać się nawzajem oraz nawiązać współpracę podczas zorganizowanej „Giełdy lokalnej”.

W ramach projektu wykreowano także potrawę łączącą w swoim składzie karpia i rydze, przepisy na wykreowane potrawy znalazły się w książce kucharskiej.

Pracownicy Biura podkreślili, iż problemy, które pojawiały się z realizacją projektów współpracy wynikały z pandemii, oraz faktu, iż były to działania miękkie, szkolenia, spotkania, wyjazdy. Nie wskazywali, aby występowały problemy z partnerami. Ponadto aż 4 projekty współpracy wskazują na dużą aktywność LGD Beskid Gorlicki w tym zakresie.

5.4. Działania poza RLKS

Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki” brała udział łącznie w 3 projektach finansowanych poza RLKS, w tym samodzielnie LG zrealizowało dwa tego typu projekty. Jeden z nich „Smak tradycji”, w ramach którego zorganizowano warsztaty dla młodzieży szkół średnich o profilu gastronomicznym. Warsztaty te były prowadzone przez przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich z obszaru powiatu gorlickiego. Projekt ten cieszył się dużym powodzeniem. Został on bardzo dobrze przyjęty przez młodzież.

Drugi z projektów, został zatytułowany „Nasze lokalne ... GORLICKIE!”. Projekt zrealizowany został w ramach programu grantowego Małopolskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki. Przygotowane zostały w ramach projektu pakiety promocyjne. Projekt cieszył się dużym powodzeniem i jest to z całą pewnością bardzo dobra promocja obszaru.

Ponadto był realizowany projekt, Korona Sądecka dla młodych, w ramach którego LGD „Beskid Gorlicki” było partnerem. W ramach tego projektu osoby do 30 roku życia

mogły odbywać staż w jakiejś firmie. Projekt cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Szczegółowe informacje dotyczące projektów zawarto w poniżej tabeli.

Tabela 14 Projekty finansowane poza RLKS.

I.p.	Program/fundusz	Data realizacji działania (rozpoczęcia i zakończenia jeśli dotyczy)	Opis działań	Osiągnięte wskaźniki	Czy działania są kontynuowane po zakończeniu realizacji projektu/działania? W jaki sposób?
1	Nasze lokalne ... GORLICKIE! Projekt realizowany w ramach programu grantowego Małopolskiego Ośrodka wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sądecki przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego	grudzień 2017 r - lipiec 2018 r.	W ramach Projektu przygotowano i przetestowano pakiet promocyjny (magnesy, torby ekologiczne) jako narzędzie ekonomizacji działań stowarzyszenia poprzez przygotowanie stałej oferty dostępnej na stronie internetowej stowarzyszenia. W ramach projektu przygotowano pakiet promocyjny, spotkania z potencjalnymi odbiorcami pakietu promocyjnego, warsztaty tematyczne z rękodzielnikami/twórcami z powiatu gorlickiego, przygotowano oferty sprzedaży pamiątek. Realizacja ww. zadań przyczyniła się do wykreowania oraz wprowadzenia do powszechnej sprzedaży pamiątek z obszaru powiatu gorlickiego. Zadania zaplanowane w projekcie posłużyły działaniom związanym z budowaniem marki lokalnej obszaru powiatu gorlickiego.	- przygotowanie pakietu promocyjnego (magnesy drewniane z elementami przedstawiającymi produkt charakteryzujący cztery najbardziej ważne z turystycznego punktu widzenia miejscowości, torby ekologiczne bawełniane) - przygotowanie listy potencjalnie zainteresowanych zakupem pakietu promocyjnego, - przygotowanie oferty sprzedaży pamiątek z regionu	Tak. LGD współpracuje z lokalnymi samorządami z przedsiębiorstwami.
2	Zadanie publiczne	07-11.2018r.	W ramach projektu	- wzrost wiedzy i	LGD współpracuje z

	Województwa Małopolskiego		„Smak tradycji” zorganizowano warsztaty dla młodzieży szkół średnich o profilu gastronomicznym, które prowadziły przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich z obszaru powiatu gorlickiego	praktycznych umiejętności członkiń KGW oraz 10 uczniów szkoły gastronomicznej w zakresie przygotowywania tradycyjnych potraw z obszaru powiatu gorlickiego poprzez aktywne uczestnictwo w 9 warsztatach, - szeroka popularyzacja lokalnego dziedzictwa kulinarnego poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oferenta przepisów na tradycyjne potrawy/wypieki przygotowywane podczas warsztatów, - popularyzacja tradycji i dziedzictwa kulinarnego Małopolski poprzez organizację spotkania podsumowującego dla szerokiego grona uczestników.	Kołami Gospodyń Wiejskich angażując je w przygotowanie degustacji lokalnych potraw podczas różnego rodzaju wydarzeń i wizyt studyjnych
--	---------------------------	--	--	--	--

Źródło: dane własne LGD.

5.5 Działalność Biura LGD

W biurze LGD obecnie jest 3.5 etatu. Na przestrzeni lat występowała rotacja pracowników. W biurze jest podział między pracownikami na główne zakresy ich obowiązków. Relacje między pracownikami Biura oraz Zarządu i Radą są bardzo dobre. Zebrania Zarządu są organizowane raz w miesiącu, ale jeśli zachodzi potrzeba to także częściej. Taka sama sytuacja występuje jeśli chodzi o Radę. Pandemia spowodowała, iż Biuro pracowało zdalnie przez pewien czas. W razie potrzeby oczywiście praca też odbywała się w biurze.

W analizowanym okresie, zrealizowano bardzo dużo szkoleń dla pracowników LGD, które uwarunkowane były rzeczywistymi potrzebami. W szczególności w aspekcie prawnym w zakresie wdrażania LSR, czy szkolenia dotyczące zasad wydatkowania środków były bardzo istotne. Istotnym jest również fakt, iż szkolenia były zawsze organizowane jeśli występowały jakieś zmiany w przepisach prawnych.

Taka sama sytuacja dotyczyła szkoleń dla Zarządu i Rady. Szkolenia były zawsze realizowane w zależności od potrzeb. W szczególności dotyczące podstaw prawnych wdrażania LSR.

Tabela 15 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych pracowników LGD
19.08.2016	Zobowiązania wynikające z postanowień umowy ramowej na wdrażanie LSR oraz zasady współpracy z Zarządem Województwa	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	4
09.09.2016	Podstawy prawne i zasady realizacji projektów współpracy	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	4
12-14.09.2016	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) w nowej perspektywie PROW 2014-2020”	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	1
16.09.2016	Zasady oraz harmonogram prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych, zasady prowadzenia doradztwa oraz metody oceny efektywności świadczonego doradztwa	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	4
19.09.2016	Poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, realizowane w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”	UMWM Kraków	4
10-11.10.2016	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	4
09.12.2016	Przygotowanie LGD do sprawnego wdrażania LSR. Zasady wypełniania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej w ramach poddziałania 19.2	Małopolska Sieć LGD	2
15.12.2016	Weryfikacja formalna oraz zgodności operacji z warunkami przyznawania pomocy określonymi w PROW 2014-2020	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	3
21.12.2016	Procedura projektów grantowych	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	3
16-17.01.2017	Podniesienie kompetencji w zakresie oceny formalnej wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, ze szczególnym naciskiem na weryfikację biznesplanów i dokumentacji technicznej projektów inwestycyjnych	FAOW	2
26.01.2017	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER"	UMWM w Krakowie	2
06.02.2017	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	3
10.02.2017	Rola inkubatorów przetwórstwa lokalnego w rozwoju gospodarki i wzmacnianiu rynków zbytu w oparciu o dobre praktyki działania inkubatorów w Polsce i za granicą.	FAOW	1
07.03.2017	Podniesienie kompetencji, w tym praktycznych umiejętności w zakresie prowadzenia przez LGD doradztwa dla wnioskodawców	FAOW	2

	i skutecznej komunikacji ze społecznością lokalną, a także wypracowanie skutecznych metod komunikacji ze społecznością lokalną dla wzmocnienia roli LGD w środowiskach lokalnych.		
05.04.2017	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER"	UMWM w Krakowie	2
18-19.05.2017	Szkolenie w zakresie podniesienia kompetencji w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	FAOW	1
22.05.2017	Warsztaty z oceny wniosków	UMWM w Krakowie	2
05.09.2021	Szkolenie dla Rad LGD	Jednostka Regionalna KSOW Województwa Małopolskiego	3
04.12.2017	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD) dotyczące wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR)	UMWM w Krakowie	1
17.01.2018	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	1
23.04.2018	Szkolenie dla Lokalnych Grup działania (LGD) Bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych, RODO –zmiany niezbędne do wprowadzenia w Stowarzyszeniach	UMWM w Krakowie	1
27.06.2018	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD) granty, projekty współpracy, operacje własne	UMWM w Krakowie	1
27.06.2018	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD) granty, projekty współpracy, operacje własne	UMWM w Krakowie	1
07.01.2019	Podstawy prawne funkcjonowania LGD i wdrażania LSR, procedury LGD	LGD Beskid Gorlicki	2
06.02.2019	Szkolenie dla lokalnych grup działania	UMWM w Krakowie	2
17.04.2019	Szkolenie dla lokalnych grup działania	UMWM w Krakowie	1
24.06.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	1
16.09.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	2
13.01.2020	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	1
20.02.2020	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	LGD Beskid Gorlicki	3
24.06.2020	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	2
16.09.2020	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD) (online)		
	UMWM w Krakowie	1	
16.12.2020	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD) (online)		
	UMWM w Krakowie	1	
02.02.2021	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność"	LGD Beskid Gorlicki	3

	objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.		
09.04.2021	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (online)	UMWM w Krakowie	1

Źródło: dane własne LGD.

Tabela 16 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych członków zarządu	Liczba przeszkolonych członków rady
12-14.09.2016	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) w nowej perspektywie PROW 2014-2020	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie		1
10-11.10.2016	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		15
07.02.2017	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		7
05.07.2017	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		9
05.09.2017	Szkolenie dla Rad LGD	Jednostka Regionalna KSOW Województwa		8

		Małopolskiego		
09.11.2017	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		8
15.01.2018	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		2
09.02.2018	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.			1
21.02.2019	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		11
17.04.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania	UMWM w Krakowie		1
16.09.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie		4
01.02.2021	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej	Stowarzyszenie Lokalna Grupa		11

	społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Działania „Beskid Gorlicki”		
21.02.2020	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”		11
16.09.2016	Zasady oraz harmonogram prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych, zasady prowadzenia doradztwa oraz metody oceny efektywności świadczonego doradztwa	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	1	
10-11.10.2016	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	1	
07.02.2017	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD. Kryteria wyboru operacji, dokumentacja z posiedzeń Rady dotyczących wyboru operacji.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”	4	
05.09.2017	Szkolenie dla Rad LGD	Jednostka Regionalna KSOW Województwa Małopolskiego	1	
04.12.2017	Szkolenie dla Lokalnych Grup działania (LGD)	UMWM w	1	

	dotyczące wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR)	Krakowie		
17.01.2018	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	1	
24.06.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	1	
16.06.2019	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	UMWM w Krakowie	2	

Źródło: dane własne LGD.

Pracownicy wskazali, że istnieje potrzeba szkoleń, takich które są praktyczne i odnoszą się do konkretnych problemów, które występują w ramach pracy Biura.

Realizacja planu komunikacji

Plan komunikacji zmieniał się i był dostosowywany do potrzeb. Pracownicy podkreślili, iż LGD zawsze wykorzystuje różne narzędzia dotarcia do mieszkańców, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Wskaźniki, które zostały przewidziane do realizacji planu komunikacji, były dostosowywane do realiów, na podstawie doświadczeń z wdrażania zestawionych w danych monitoringowych.

Najbardziej skuteczne narzędzia komunikacji, to zdaniem pracowników, przede wszystkim informacje w prasie lokalnej, social media jak Facebook oraz informacje zamieszczane na stronie www LGD. Zrealizowana kampania informacyjno – promocyjna dostosowana była do projektów, potrzeb oraz grup odbiorców. Dlatego też nie było większych problemów z realizacjami wskaźników w ramach planu komunikacyjnego.

Tabela 17 Realizacja planu komunikacji.

Działanie komunikacyjne	Nazwa wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika osiągnięta na dzień:					
			31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.05. 2021
Kampania informacyjno-szkoleniowa	Prasa lokalna	20	2	5	4	3	0	3
	Plakaty w siedzibach instytucji publicznych	109	109	0	0	0	0	0
	Facebook	300	30	94	76	37	9	11
	Strona Internetowa LGD	320	6	64	99	45	11	14
	Strony internetowe Gmin z obszaru LGD oraz Starostwa Powiatowego w Gorlicach	10	2	5	1	1	1	0
	Komunikacja bezpośrednia,	725	170	287	196	48	12	

	telefoniczna oraz e-mailowa (doradztwo)							
	Plakaty na tablicach w PUP, Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej oraz PCPR	11	11	0	0	0	0	0
	Spotkania informacyjno-konsultacyjne , w tym dla grup defaworyzowanych	11	11	1	0	0	0	0
	Spotkania informacyjno – szkoleniowe, w tym dla grup defaworyzowanych	5	0	4	1	0	0	0
	Stoiska informacyjne podczas imprez lokalnych	13	4	6	3	0	0	0
Badanie satysfakcji wnioskodawców dotyczące jakości pomocy (doradztwa) świadczonej przez LGD	ankieta w wersji elektronicznej rozsyłana na adresy email wnioskodawców, ankieta na stronie internetowej LGD, ankietę w biurze LGD, ankietę na spotkaniach	1160	209	372	207	81	44	
	wywiady i/lub ankietę z beneficjentami oraz obszaru LSR, w tym z grup defaworyzowanych	0	0	0	0	0	0	0
	wywiady i/lub ankietę z mieszkańcami	0	0	0	0	0	0	0
Badanie oceny oddziaływania wdrażania LSR na rozwój obszaru LGD	wywiady i/lub ankietę z mieszkańcami	0	0	0	0	0	0	0
	wywiady i/lub ankietę z beneficjentami oraz wnioskodawcami	0	0	0	0	0	0	0
	ankietę i/lub wywiady z mieszkańcami, w tym z grup	0	0	0	0	0	0	0

	defaworyzowanych							
	panele eksperckie	0	0	0	0	0	0	0
	ankiety internetowe	0	0	0	0	0	0	0
Kampania promocyjnoinformacyjna	strona internetowa LGD	40	0	0	1	35	2	2
	Facebook LGD	50	0	0	1	35	7	3
	prasa lokalna	3	0	0	0	2	1	0
	spotkania informacyjnopromocyjne,	3	0	0	0	0	0	0
	konferencja	1	0	0	0	0	0	0

Źródło: dane własne LGD.

Doradztwo w biurze LGD ma duże znaczenie. Na początku okresu wdrażania, w każdej gminie organizowane było spotkanie informacyjne dla mieszkańców. Początkowo w kryteriach operacji było obowiązkowe doradztwo, jednak nie przyniosło to oczekiwanych efektów, dlatego też kryterium to zostało usunięte.

Doradztwo często rozpoczyna się od rozmowy telefonicznej, a później pracownik biura umawia się już z wnioskodawcą w biurze. Oczywiście w czasie pandemii więcej doradztwa odbywała się za pomocą rozmowy telefonicznej. Biuro nie rejestruje doradztwa telefonicznego, ze względu na RODO. Zdecydowanie największym zainteresowaniem cieszy się indywidualne doradztwo w biurze.

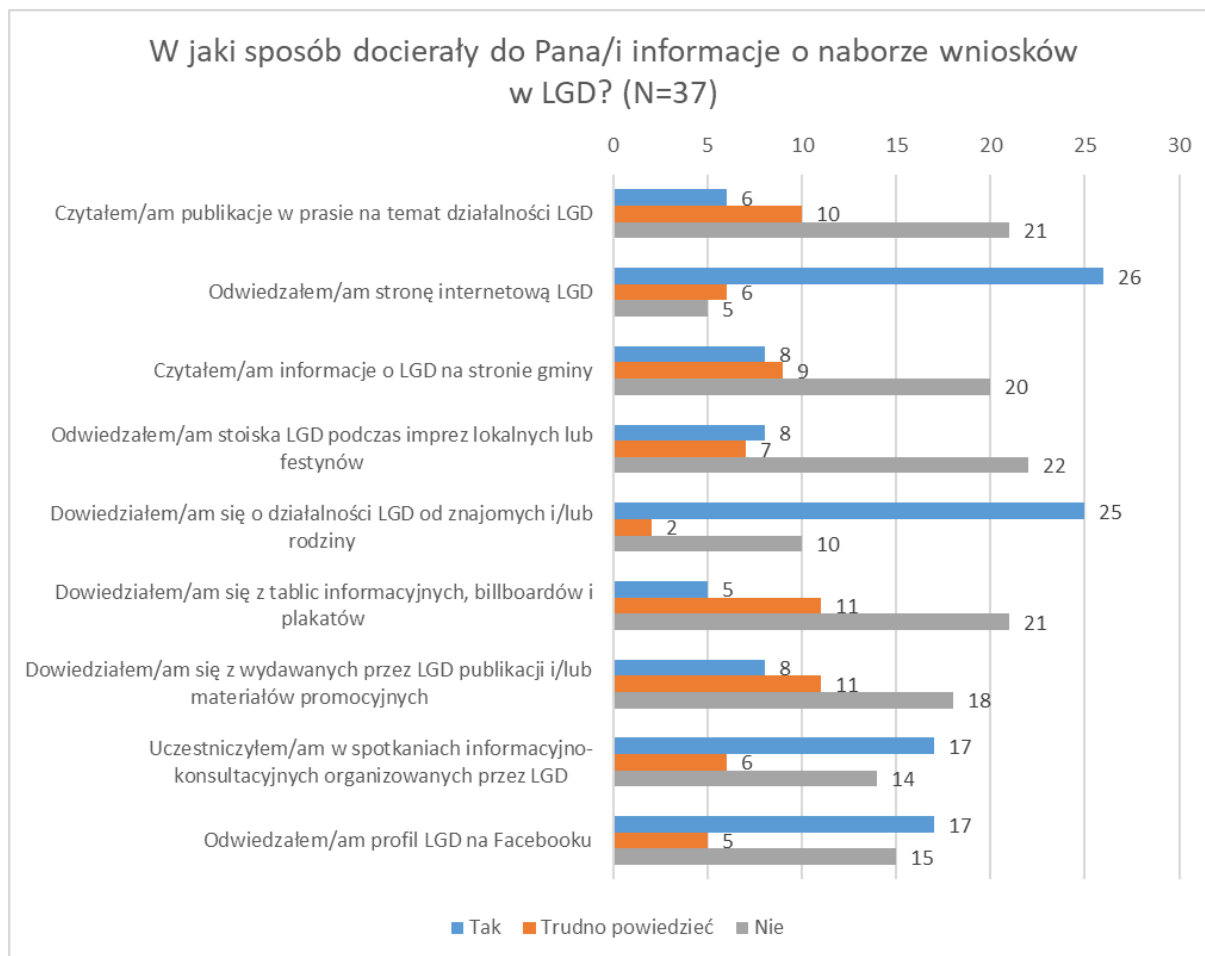
Tabela 18 Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.

	Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.					
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.05.2021
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa w biurze	21	130	121	52	14	6
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa udzielonych telefonicznie	18	53	5	0	0	0
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa mailowo/ przez Internet	2	1	0	0	0	0
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (suma wierszy powyżej)	41	184	126	52	14	6

Źródło: dane własne LGD.

Na podstawie przeprowadzonych badań ilościowych na obszarze LGD „Beskid Gorlicki” wśród wnioskodawców (37), należy zauważyć, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji jest strona LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD, stoiska LGD na imprezach, festynach, prasę wydawaną przez LGD, czy profil LGD na Facebooku. Różnorodność odpowiedzi wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która wykorzystuje różne kanały przykazywania informacji, tak aby dotrzeć do jak największej liczby odbiorców.

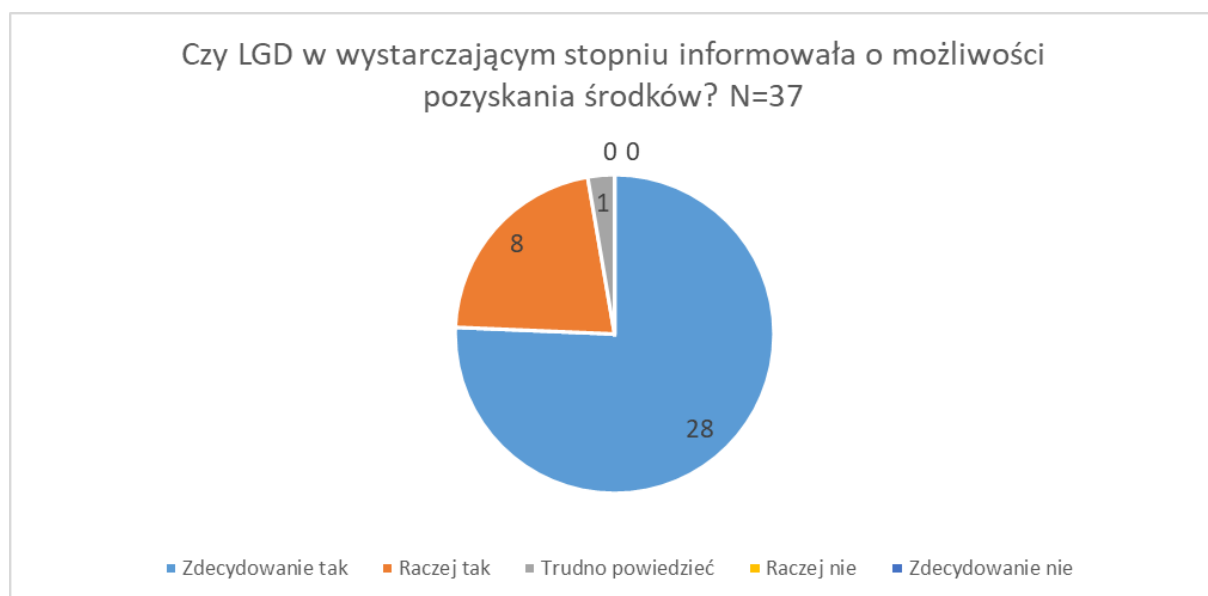
Wykres 7 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD?

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie, czy LGD w wystarczającym stopniu informowało o możliwości pozyskania środków, aż 28 respondentów odpowiedziało zdecydowanie tak. Raczej tak wskazało 8 osób. Należy zatem podkreślić, iż respondenci bardzo dobrze ocenili działalność informacyjną LGD również w tym zakresie.

Wykres 8 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków?

Źródło: badania własne.

Wykres 9 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku?

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące w jakim zakresie wnioskodawcy korzystali ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosków w każdym z etapów, odpowiedzi były zdecydowanie twierdzące. Z 37 respondentów, aż 36-35 wskazało, że korzystało ze wsparcia LGD polegającego na udzielaniu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla projektu, wsparcia polegającego na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków, oraz porady w zakresie wypełnienia dokumentów. Zdecydowana przewaga odpowiedzi twierdzących, wskazuje na istotną rolę pracowników Biura LGD, która ma swoje przełożenie na prawidłowe przygotowanie i złożenie wniosków przez wnioskodawców.

Tabela 19 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.

Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji								
		Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie	N
Etap składania wniosku	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	28	7	2	0	0	0	37
	Udzielone porady były przydatne	31	5	1	0	0	0	37
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	31	4	2	0	0	0	37
Etap realizacji operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	33	2	1	0	0	1	37
	Udzielone porady były przydatne	33	2	1	0	0	1	37
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	33	2	1	0	0	1	37
Etap rozliczania operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	33	2	1	0	0	1	37
	Udzielone porady były przydatne	31	3	2	0	0	1	37
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	31	3	2	0	0	1	37

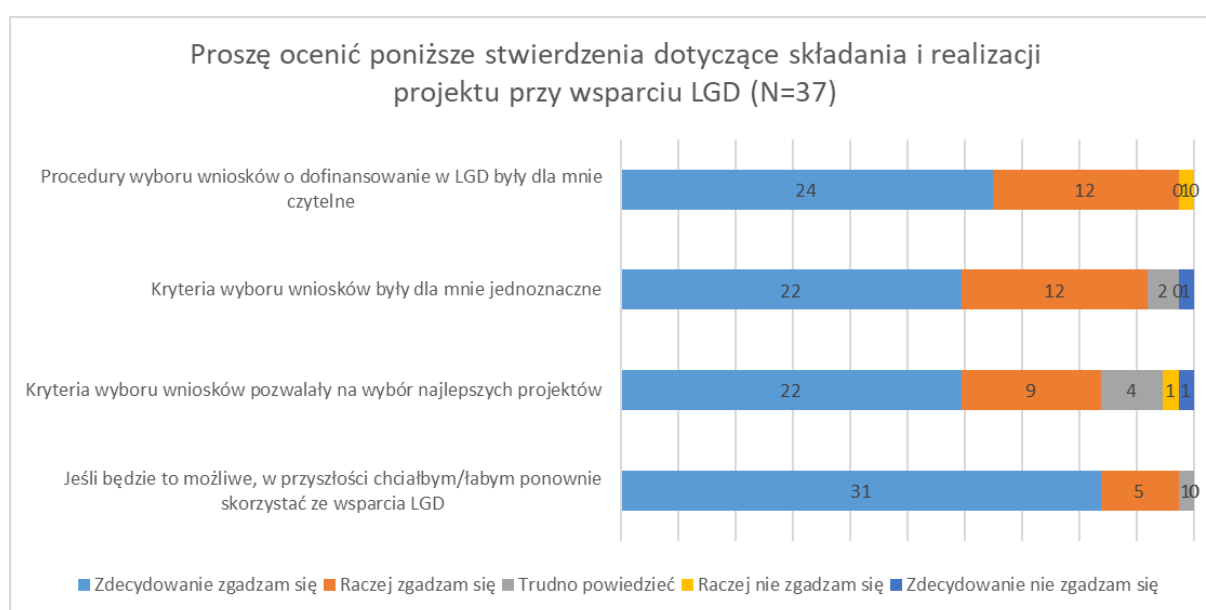
Źródło: badania własne.

W odniesieniu do oceny wsparcia udzielonego beneficjentom przez LGD, należy wskazać, iż na każdym z etapów, zaczynając od składania wniosku, poprzez etap realizacji operacji, oraz etap rozliczania operacji beneficjenci bardzo dobrze ocenili działalność LGD.

Najwięcej wskazań było do odpowiedzi pozytywnie oceniających działalność LGD, czyli zdecydowanie zgadzam się, oraz raczej zgadzam się. Pojawiły się tylko pojedyncze odpowiedzi z zakresu: trudno powiedzieć. Odpowiedź, iż beneficjent nie korzystał ze wsparcia pojawiła się tylko raz i to na etapach realizacji oraz rozliczania wniosku.

Badania te mają poparcie w stwierdzeniu, iż beneficjenci mieli dobrze przygotowane wnioski i nie było większych problemów z realizacją operacji oraz rozliczeniem. Na to wskazywali w wywiadzie także pracownicy biura.

Wykres 10 Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Źródło: badania własne.

Analizując zakres działań w obszarze składania i realizacji projektów przez beneficjentów, okazuje się, iż procedury dotyczące wyboru wniosków o dofinansowanie w LGD były jasne i tylko w niewielkim stopniu padły odpowiedzi, że raczej nie. W odniesieniu do kryteriów wyboru wniosków respondenci wskazywali, iż zgadzają się z odpowiedziami, iż były one jasne. Taka sama sytuacja miała miejsce także w przypadku kryteriów wyboru wniosków. Należy zaznaczyć, iż w tym przypadku aż 4 respondentów odpowiedziało, że trudno im powiedzieć. Pozytywnym jest fakt, iż aż 36 respondentów wskazało, że w przyszłości chcieliby ponownie skorzystać ze wsparcia LGD (31+5).

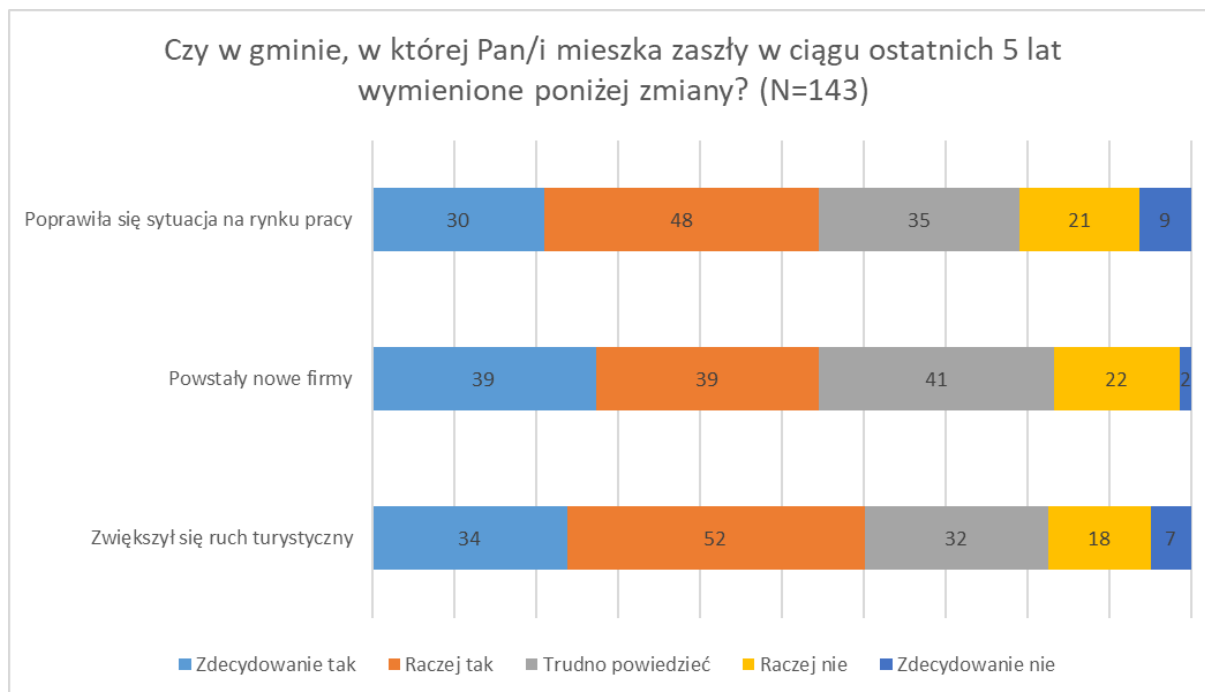
Podsumowując, należy stwierdzić, iż beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Ponadto wyrażają chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD, co wskazuje na potrzebę dalszych działań LGD w tym obszarze.

5.6. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności

Badania ankietowe, które zostały przeprowadzone wśród mieszkańców, pozwoliły na udzielenie odpowiedzi w kontekście zmian na obszarze objętym LSR „Beskid Gorlicki”. W badaniu wzięło udział 143 osoby.

Na pytanie, czy w gminie, w której respondent mieszka zaszły zmiany na rynku pracy w ciągu ostatnich 5 lat, najwięcej wskazań na zdecydowane tak, oraz na raczej tak. Taka sytuacja była w odniesieniu do wszystkich trzech odpowiedzi. Natomiast znaczna część respondentów nie potrafiła wskazać, czy poprawiła się sytuacja na rynku pracy, czy zwiększył się ruch turystyczny na danym obszarze oraz czy powstały nowe firmy. Podobna liczba wskazań na „raczej nie” dotyczyła tak samo wszystkich trzech odpowiedzi. Można zatem wnioskować, iż na obszarze działalności LGD „Beskid Gorlicki” nadal jest znaczna część mieszkańców, która nie interesuje się zmianami w gminie, lub nie docierają do nich takie informacje. Zatem należałoby zastanowić się, czy w nowej perspektywie powinno się przeznaczyć więcej środków na działania informacyjne, tak aby zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie rozwoju danej gminy.

Wykres 11 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?

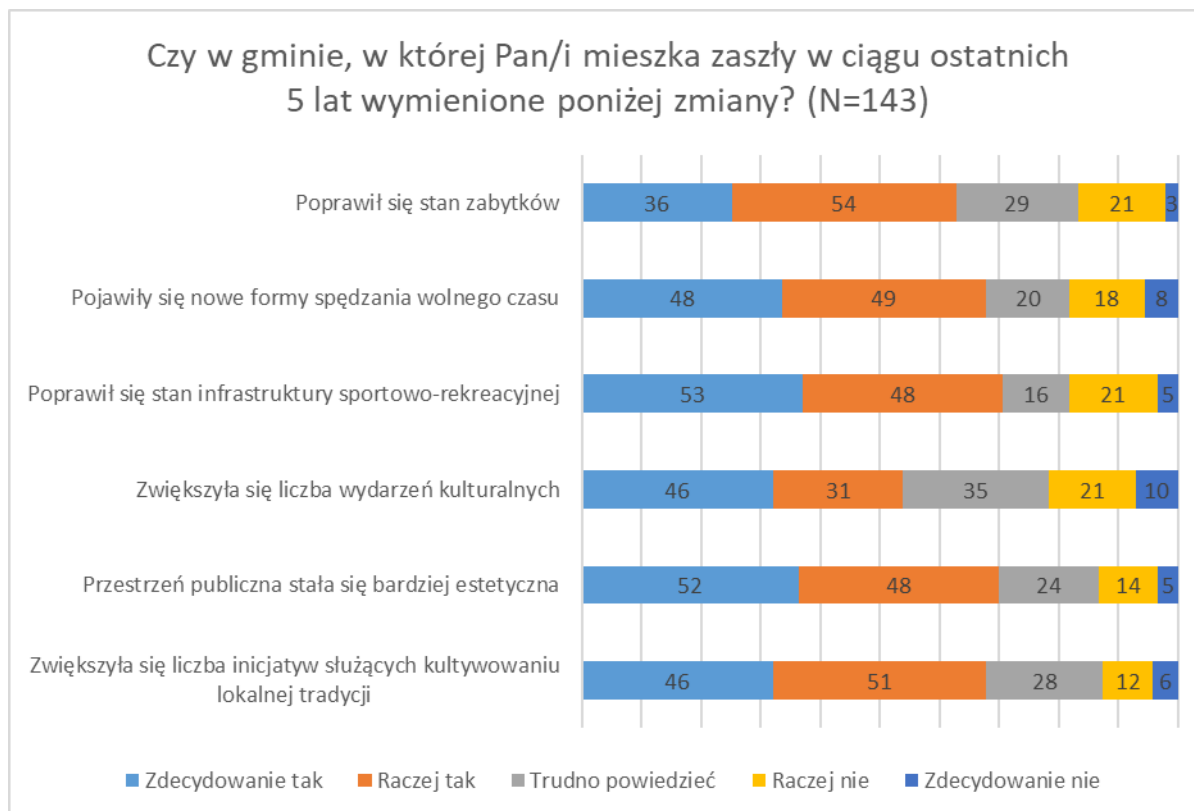

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie czy mieszkańcy poszczególnych gmin dostrzegają zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat w zakresie dziedzictwa kulturowego, odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, były najczęściej wybieranymi w odniesieniu, do pojawienia się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też liczby wydarzeń kulturalnych. Należy także podkreślić, iż mieszkańcy dostrzegają, że przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna. Zatem w zakresie kulturalnym, czy też sportowo-rekreacyjnym mieszkańcy zauważają zmiany w swojej gminie.

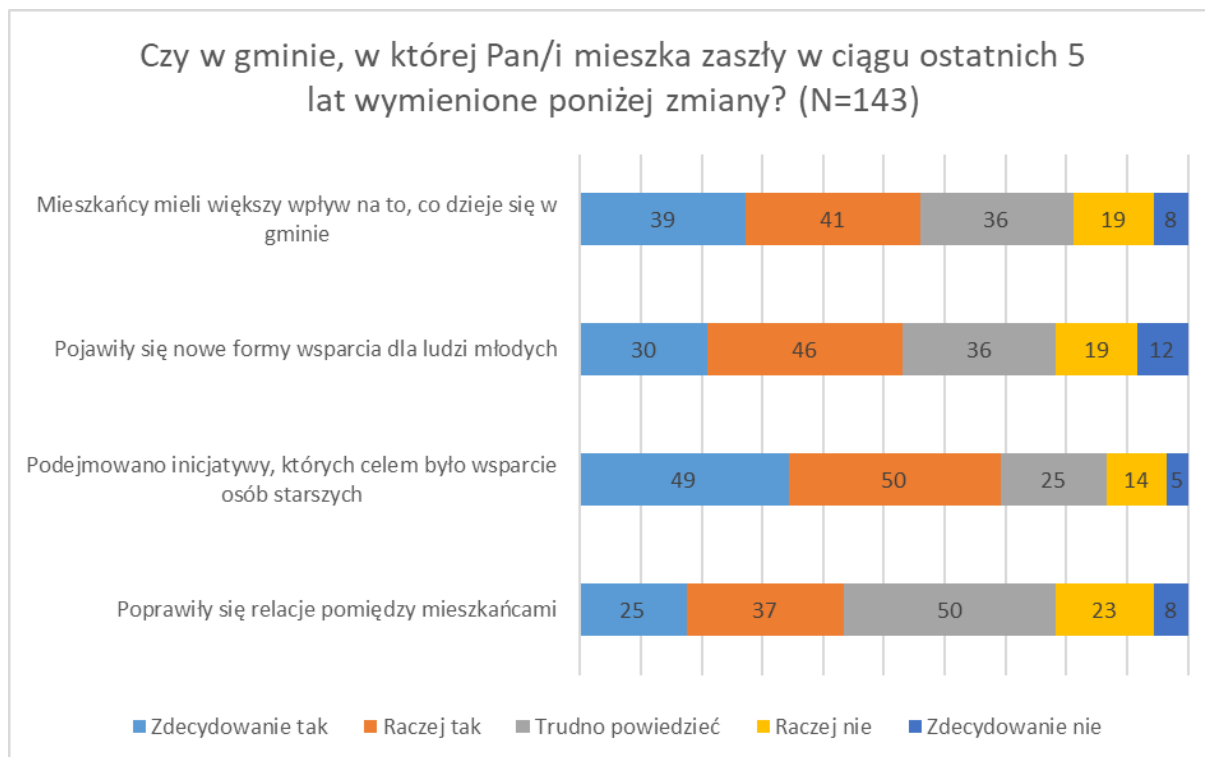
Wykres 12 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany (2)?

Źródło: badania własne.

Analizując kolejny wykres dotyczący zmian na danym obszarze w ostatnich 5 latach w zakresie aktywności mieszkańców, najwięcej pozytywnych odpowiedzi dotyczyło tego, iż mieszkańcy dostrzegli inicjatywy dotyczące osób starszych. Natomiast zdecydowana większość mieszkańców nie potrafiła wskazać, czy poprawiły się relacje między mieszkańcami. Wyniki tych badań mogą stanowić kierunek działalności LGD w przyszłym okresie. Tak, aby jednak kontynuować działania „miękkie” czyli szkolenia, festyny, spotkania, aby zwiększyć integrację lokalnej społeczności.

Wykres 13 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany (3)?

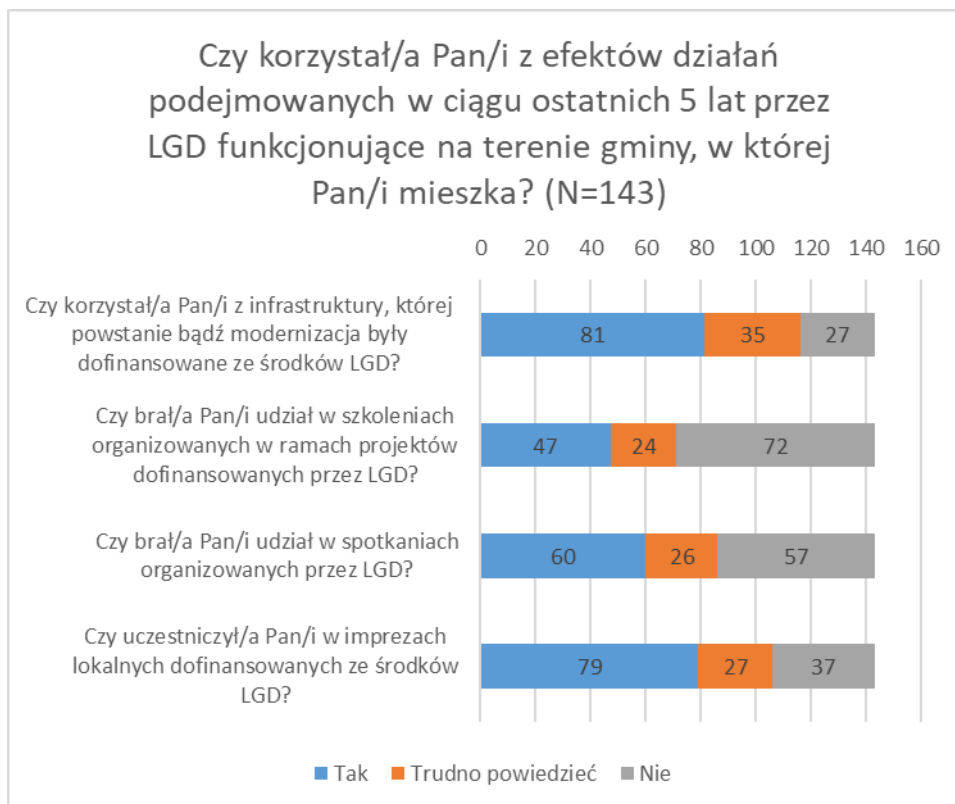

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie, czy mieszkańcy korzystali z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD, najwięcej respondentów wskazało, iż korzystali z infrastruktury, która była dofinansowana ze środków LGD oraz, że uczestniczyli w imprezach lokalnych organizowanych ze środków LGD.

Należy zatem podkreślić, iż mieszkańcy dostrzegają pozytywną rolę LGD na tym obszarze, zwłaszcza w zakresie codziennego użytkowania infrastruktury gminnej. Fakt, iż są świadomi, działań realizowanych przez LGD, stanowi o dobrej rozpoznawalności LGD Beskid Gorlicki na swoim obszarze działania.

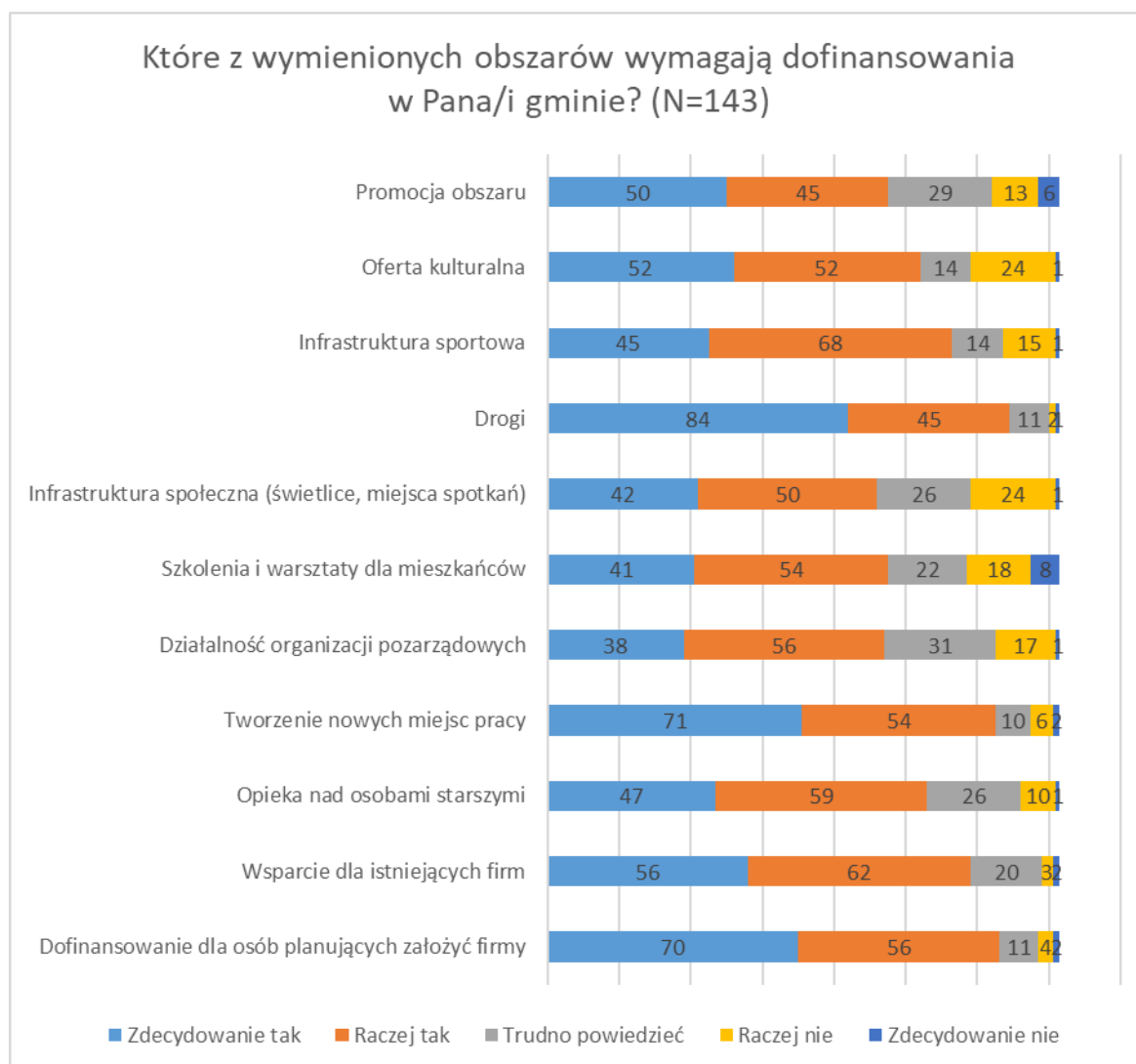
Wykres 14 Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy, w której Pan/i mieszka?

Źródło: badania własne.

Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają jeszcze dofinansowania. Najwięcej wskazań było w zakresie infrastruktury drogowej. W dalszej kolejności tworzenie nowych miejsc pracy oraz możliwości dofinansowania dla osób zakładających nowe firmy i wsparcie dla istniejących firm. W zakresie podejmowania i rozwijania działalności, taka sytuacja ma również odzwierciedlenie w analizie wykorzystanych środków w badanego okresu. Natomiast jako obszary, które raczej nie wymagają dofinansowania wskazywali m.in. ofertę kulturalną czy infrastrukturę społeczną. Wprawdzie w tych dwóch obszarach nadal przeważały odpowiedzi na tak, ale dało się zauważyć wskazania na raczej nie. Może to wynikać, z faktu iż poprzednie wyniki badań wykazały, że mieszkańcy zauważają działalność w obszarze kultury.

Wykres 15 Obszary wymagające dofinansowania w gminie, w której mieszka respondent.

Źródło: badania własne.

6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.

6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR

Realizacja LSR zakładała osiągnięcie trzech celów ogólnych:

- Cel I. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy
- Cel II. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru
- Cel III. Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego

Na etapie opracowania raportu stan realizacji celu ogólnego pierwszego był na poziomie 70% dla celu szczegółowego: Tworzenie i rozwój przedsiębiorstw, wskaźnikiem do tego celu było: Liczba utworzonych miejsc pracy. Drugi wskaźnik: Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych, został zrealizowany na poziomie 50%, gdzie stan docelowy to było 10.

Odnosząc się do drugiego celu ogólnego: Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru, wskaźnik Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, został zrealizowany na poziomie 88%. Wskaźnik: Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, młodzież, turyści, inne – na tym etapie nie zrealizowano wskaźnika w tym obszarze. Wskaźnik dotyczący: liczby osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku został zrealizowany dla 281 osób, a stan docelowy zakładał 37 osób. Pozostałe wskaźniki, odnoszące się do celu ogólnego drugiego nie zostały na tym etapie zrealizowane.

W obszarze celu ogólnego trzeciego: Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego, wskaźnik: Liczba osób którym udzielono informacji w Centrum Produktu Turystycznego i Kulturowego zrealizowano dla 900 osób, w docelowa wartość zakładała 500. Wskaźnik: Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, młodzież, turyści, inne, zostało zrealizowanych 100, przy wartości docelowej 1. Wskaźnik: Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty dla 75 osób, przy wartości docelowej 1800. Wskaźnik: Liczba osób uczestniczących w działaniach na rzecz integracji i aktywizacji, na poziomie 92 osób. Wskaźnik: Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno- konsultacyjnych zrealizowano dla 100 osób. Wskaźnik: Liczba

osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD zrealizowano dla 100. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno- szkoleniowych – dla 150 osób, gdzie docelowa wartość miała wynosić 60. Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD – zrealizowano dla 149 osób, gdzie wartość docelowa miała wynosić 55. Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury technicznej drogowej w zakresie włączenia społecznego – wartość wskaźnika wyniosła 100, dla założenia na poziomie 800. Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w LGD – wskaźnik został zrealizowany dla 71 osób, gdzie wartość docelowa to 110.

Analiza wskaźników dla trzech celów ogólnych wykazała, iż były działania, które nie cieszyły się zainteresowaniem beneficjentów i trzeba było te środki przesunąć, ale należy podkreślić, iż były takie działania, dla których wskaźniki osiągnięto i przewyższały kilkakrotnie stan docelowy.

Nie ma zatem zagrożenia, aby wskaźniki nie zostały zrealizowane. Istotnym jest fakt, iż realizacja wskaźników następuje na bieżąco.

6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny

Kapitał społeczny jest sumą zasobów, aktualnych i potencjalnych, które należą się jednostce lub grupie z tytułu posiadania trwałej, mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanej sieci relacji, znajomości, uznania wzajemnego. To znaczy, jest sumą kapitałów i władzy, które sieć taka może zmobilizować [Bourdieu, 2001].

Analizując działalność LGD w zakresie kapitału społecznego zostały przeprowadzone badania wśród mieszkańców oraz beneficjentów obszaru LGD Beskid Gorlicki. Badania ilościowe zostały przeprowadzone w 2021 roku na potrzeby niniejszego opracowania.

Mieszkańcy chętnie korzystają z infrastruktury, która była dofinansowana ze środków LGD oraz, że uczestniczą w imprezach lokalnych organizowanych ze środków LGD. Wyniki badań wskazują także, iż mieszkańcy dostrzegli inicjatywy dotyczące osób starszych. Natomiast zdecydowana większość mieszkańców nie potrafiła wskazać, czy poprawiły się relacje między mieszkańcami.

Natomiast beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Wyrazili także chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD. Zatem działalność LGD Beskid Gorlicki powinna być kontynuowana w kolejnych latach w takim samym stopniu jak do tej pory.

6.3. Przedsiębiorczość

W obszarze rozwoju przedsiębiorczości wyniki badań z mieszkańcami wskazały, iż osiągają oni poprawę sytuacji na rynku pracy, zwiększenia się ruchu turystycznego a także zauważają, że powstały nowe firmy. Z drugiej strony w tych samych obszarach część respondentów nie była w stanie wskazać w jakim kierunku nastąpił rozwój. Zatem w nowej perspektywie powinno się przeznaczyć więcej środków na działania informacyjne, tak aby zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie rozwoju danej gminy.

Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają w zakresie przedsiębiorczości jeszcze dofinansowania. Wskazali iż jest potrzeba dalszego tworzenia nowych miejsc pracy oraz możliwości dofinansowania dla osób zakładających nowe firmy i wsparcia dla istniejących firm. W zakresie podejmowania i rozwijania działalności, taka sytuacja ma również miała odzwierciedlenie w analizie wykorzystanych środków w badanego okresu.

Podsumowując, obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalsze wsparcie w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej.

6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

W LSR cel ogólny drugi pt. Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru odnosił się do rozwoju turystyki i dziedzictwa kulturowego na obszarze LSR. Realizacja działań nastąpiła w obszarze celu szczegółowego 1 pt. Rozwój infrastruktury turystycznej i dotyczył osób w korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, oraz osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku. Analiza naborów wskazuje też na bardzo duże zainteresowanie pozyskiwaniem środków w obszarze rozwój infrastruktury turystycznej, oraz wsparcia dziedzictwa lokalnego.

Natomiast wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych.

6.5. Grupy dewaforyzowane

Grupy defaworyzowane oznaczają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których w LSR skierowane są działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych – działania aktywizujące zawodowo, zwiększające ich szanse na znalezienie zatrudnienia.

W LSR Beskidu Gorlickiego zdefiniowano następujące grupy defaworyzowane:

- osoby pozostające długotrwale bez zatrudnienia;
- osoby niepełnosprawne pozostające bez zatrudnienia;
- osoby o niskich kwalifikacjach pozostające bez zatrudnienia (zakończyły edukację na wykształceniu nie wyższym niż średnie ogólnokształcące lub zawodowe)
- kobiety pozostające bez zatrudnienia;
- osoby powyżej 50 roku życia pozostające bez zatrudnienia.

W ramach celu ogólnego trzeciego pt. Wzmocnienie kapitału społecznego i kulturowego został zrealizowany wskaźnik na poziomie 100, dla założenia 1 pt. Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, młodzież, turyści, inne.

Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni wsparcie w obszarach: rozwoju infrastruktury społecznej, opieki nad starszymi osobami, czy też działalność organizacji pozarządowych. Należy podkreślić iż w ramach projektu współpracy pt. „Marka Lokalna szansą rozwoju obszarów LGD” grupą odbiorców była młodzież i osoby z grup defaworyzowanych.

Zarząd LGD odniósł się do sytuacji, iż brakuje działań społecznych np. w obszarze starzejącego się społeczeństwa. Te potrzeby są zdecydowanie większe niż jeszcze kilka lat temu. Też niepełnosprawność wymaga dalszej pracy w tym zakresie. Należy też podjąć działania, tak aby zaangażować osoby niepełnosprawne do normalnego, codziennego funkcjonowania.

6.6. Innowacyjność

Zarówno pracownicy Biura jak i Zarząd i Rada wskazali w obszarze innowacyjności najciekawsze projekty realizowane na obszarze LGD Beskid Gorlicki. Wśród nich wymieniali m.in. jurty, mobilny tartak, Centrum Łucznictwa tradycyjnego, oraz Inkubator Przetwórstwa Lokalnego, w ramach którego produkowane jest lokalne piwo. Ponadto: budki lęgowe dla różnych gatunków ptaków – był to innowacyjny eksperyment na ziemi gorlickiej. Gospodarstwo agroturystyczne, które wprowadziło jako innowacyjność motolotnie. Na obszarze LSR w ramach innowacyjnych projektów powstała także indiańska wioska tematyczna.

6.7. Projekty współpracy

LGD Beskid Gorlicki w analizowanym okresie realizowała aż cztery projekty współpracy.

Projekty realizowane to: „Karpaty na dwóch kółkach”, „Marka Lokalna szansą rozwoju obszarów LGD”, „Nasze Lokalne Dziedzictwo – poznaj, szanuj, rozwijaj!” oraz „Marka lokalna narzędziem promocji obszarów LGD”.

Wszystkie z realizowanych projektów współpracy dotyczyły turystyki oraz kultywowania lokalnej tradycji i promocji tego obszaru.

W zakresie projektów współpracy zakres tematyczny ich jest spójny zarówno z celami LSR odnoszącymi się do turystyki i dziedzictwa kulturowego i jest wartością dodaną do działalności w tych obszarach, które realizowane były przez beneficjentów.

Biuro LGD nie wskazało na większe problemy z realizacją takich projektów, poza działaniami miękkimi, na które miała wpływ pandemia. Nie było natomiast problemów w zakresie współpracy poszczególnych LGD. Zatem w przyszłości należałoby wzmocnić działania o kolejne projekty współpracy, tworząc sieć LGD-ów w obszarze marki turystycznej.

6.8. Ocena funkcjonowania LGD

Współpraca Biura zarówno w Zarządzie jak i Radą jest bardzo dobra. Zarówno Zarząd jak i Rada bardzo dobrze ocenili pracę Biura. Pojawiły się nawet głosy, iż z racji tego, że jest to specyficzna praca, gdzie nie patrzy się na ilość czasu spędzonego w biurze, tylko na efekty i realizację zadań, to niejednokrotnie trzeba było namawiać pracowników, żeby skorzystały z życia prywatnego i to jest zdaniem przedstawicieli z Zarządu oddanie dla LGD.

Zakres działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych) jest określony. Należy podkreślić iż LGD Beskid Gorlicki zawsze wykorzystuje różne narzędzia, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Wskaźniki, które zostały przewidziane do realizacji planu komunikacji, były dostosowywane na podstawie doświadczeń pracowników Biura. Najlepszy rodzaj doradztwa to oczywiście doradztwo indywidualne w biurze i ono na pewno powinno być kontynuowane.

Analiza wyników badań wśród wnioskodawców wskazała, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji dla nich jest strona LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD, stoiska LGD na imprezach, festynach, prasę wydawaną przez LGD, czy profil LGD na Facebooku.

Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczny odbiorców.

6.9. Ocena procesu wdrażania

Realizacja zarówno finansowana i rzeczowa odbywały się bez większych problemów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały z podejścia beneficjentów do proponowanego zakresu, np. część beneficjentów wycofało swoje złożone wnioski, lub nie zrealizowało umowy. Harmonogram naborów był modyfikowany na bieżąco. Należy podkreślić duże zainteresowanie wnioskodawców, gdzie liczba złożonych wniosków przekraczała zdecydowanie pulę przewidzianych na ten cel środków.

Starano się równomiernie dzielić środki na cały obszar LGD, z wyjątkiem przedsiębiorczości, bo tutaj obowiązywała zasada konkursowa. Ponadto LSR została tak przygotowana, aby wspierać działania w różnych kierunkach.

Rada LGD wskazała na słabe i mocne strony wdrażania LSR i o ceny projektów. Do słabych zaliczono biurokrację, która wydłuża proces oceny, komplikuje poziom decyzyjności i dochodzenia do ostatecznej oceny. Natomiast mocną stroną jest to, że są reprezentanci wszystkich gmin, które tworzą LGD. Dobrą praktyką jest to, że Rada dyskutuje, tak aby

zawsze ustalić na końcu jednoznaczne stanowiska, dlatego też wszystkie uchwały przechodzą jednogłośnie, ale są poprzedzane dyskusją i debatą.

W opinii Rady czas oceny w UM jest zbyt długi i zdecydowanie wpływa na realizację strategii. Jest obawa, że zbyt długi czas oczekiwania wnioskodawców na ocenę może spowodować, iż ludzie zaczną odchodzić od LGD, bo znajdą lepsze środki i łatwiejsze.

6.10. Wartość dodana podejścia LEADER

Analiza działalności LGD Beskid Gorlicki we wszystkich tych obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez wnioskodawców jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę Beskidu Gorlickiego. Szeroka działalność LGD zarówno w obszarze naborów, jak i projektów współpracy a także realizacji projektów poza RLKS wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie przedsiębiorczości, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach (współpracy, czy poza RLKS) w obszarze rozwoju turystyki oraz dziedzictwa przyrodniczego, czy też kulturowego z zachowaniem lokalnych tradycji. Spójny zakres tematyczny realizowanych działań z pewnością jest dobrym kierunkiem dla tworzenia markowego obszaru turystycznego i zdecydowanie przyczyniają się do wzmocnienia potencjału całego obszaru LGD Beskid Gorlicki.

7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.

1. W przyszłości należy kontynuować działania w obszarach, które zostały wytyczone w obecnej strategii, ponieważ bardzo dobre wykorzystanie środków, realizacja wskaźników, oraz duże zainteresowanie wnioskodawców jest dowodem na właściwy kierunek działań LGD Beskid Gorlicki.
2. Analiza wyników badań wśród mieszkańców może stanowić kierunek działalności LGD w przyszłym okresie. W przyszłości należy kontynuować działania „miękkie” czyli szkolenia, festyny, spotkania, oraz aby zwiększyć integrację lokalnej społeczności.
3. Należy kontynuować działalność LGD w obszarze wydatkowania środków zarówno na podejmowanie jak i rozwijanie przedsiębiorczości. Ponadto należy wzmocnić działalność informacyjną wśród mieszkańców gmin, tak aby byli świadomi jakie są możliwości wsparcia przedsiębiorczości na danym terenie.
4. Obszar LGD Beskid Gorlicki charakteryzuje się bogatym dziedzictwem przyrodniczo-krajobrazowym oraz kulturowym, dlatego rozwój tego obszaru powinien być skoncentrowany na podnoszeniu jakości infrastruktury turystycznej oraz kultywowaniu dziedzictwa tego obszaru, tworząc markowy produkt turystyki wiejskiej.
5. Zdefiniowane w LSR grupy defaworyzowane wymagają dalszego wsparcia. Pozytywnym jest fakt, iż Zarząd LGD dostrzega potrzebę dalszego kierowania środków finansowanych do tych grup. Należałoby zatem uwzględnić te grupy w kolejnych zadaniach LGD Beskid Gorlicki.
6. W zakresie innowacyjności, należy podkreślić, iż zrealizowane projekty w obszarze rozwoju turystyki cechowało duże zróżnicowanie, jednak zrealizowane projekty nie odpowiadają na wszystkie potrzeby rozwojowe w tym zakresie. Zatem cały czas istnieje potrzeba rozwijania infrastruktury turystycznej i to jest właściwy kierunek działań na przyszłość, na terenie LGD Beskid Gorlicki.
7. W obszarze projektów współpracy, turystyka i dziedzictwo kulturowe jest i powinno być głównym celem działań LGD Beskid Gorlicki. Jest to właściwy kierunek działań z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz kulturowe poszczególnych gmin LGD.

8. W przyszłości na pewno takim kierunkiem rozwoju powinny być działania informacyjne w social-mediach, zarówno pracownicy Biura jak i wnioskodawcy wskazali na pierwszym miejscu strony www.
9. Analizując kryteria wyboru najlepszych projektów, proces wdrażania LSR i przyjęty system wskaźników, należy w przyszłości podjąć działania, tak aby UM przekazał pełną decyzyjność LGD – Radzie, aby nie było sytuacji, iż ocena wniosków trwa zbyt długo.
10. W przyszłości należy wzmocnić rozwój tego terenu w obszarze markowej turystyki, wykorzystującej z jednej strony działalności innowacyjne, ale z zachowaniem i kultywowaniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Analizując działalność LGD, należy podkreślić, iż przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie i względem wiodącego tematu jakim jest turystyka i tradycja.

8. Spis tabel i wykresów.

Rysunek 1 Obszar działania LGD.....	17
Tabela 1 Ludność w gminach wchodzących w skład LGD.....	18
Tabela 2 Wskaźnik G dla gmin obszaru LGD.....	19
Tabela 3 Wydatki gmin na 1 mieszkańca.....	19
Tabela 4 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019.....	21
Tabela 5 Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD.	22
Tabela 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności według płci.	23
Tabela 7 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.....	23
Tabela 8 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.	26
Tabela 9 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	28
Tabela 10 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD.	28
Tabela 11 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	29
Tabela 12 Postęp rzeczowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.	37
Tabela 13 Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.....	42
Tabela 14 Projekty finansowane poza RLKS.	47
Tabela 15 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.	49
Tabela 16 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.....	51
Tabela 17 Realizacja planu komunikacji.....	55
Tabela 18 Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.	58
Tabela 19 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.....	61
Wykres 1 Wydatki gmin na 1 mieszkańca.	20
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.....	25
Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.....	26
Wykres 4 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	31
Wykres 5 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat.	32
Wykres 6 Historia naborów.....	34
Wykres 7 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD?	59
Wykres 8 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowało o możliwości pozyskania środków?	60
Wykres 9 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku?.....	60
Wykres 10 Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.	62
Wykres 11 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?.....	64
Wykres 12 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany (2)?	65
Wykres 13 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany (3)?	66

Wykres 14 Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy, w której Pan/i mieszka?.....	67
Wykres 15 Obszary wymagające dofinansowania w gminie, w której mieszka respondent.	68

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.

Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD „Beskid Gorlicki”

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej efektów funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Beskid Gorlicki”. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety trwa 10 minut.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”

1. Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Mieszkańcy mieli większy wpływ na to, co dzieje się w gminie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiła się sytuacja na rynku pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Powstały nowe firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy wsparcia dla ludzi młodych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Podejmowano inicjatywy, których celem było wsparcie osób starszych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba inicjatyw służących kultywowaniu lokalnej tradycji	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiły się relacje pomiędzy mieszkańcami	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększył się ruch turystyczny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan zabytków	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy spędzania	Zdecydo-	Raczej	Trudno	Raczej	Zdecydo-

wolnego czasu	wanie tak	tak	powiedzieć	nie	wanie nie
Poprawił się stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba wydarzeń kulturalnych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

3. Proszę wyobrazić sobie, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale środków finansowych w gminie, w której Pan/i mieszka. Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Promocja obszaru	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Oferta kulturalna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura sportowa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Drogi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Szkolenia i warsztaty dla mieszkańców	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Działalność organizacji pozarządowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Tworzenie nowych miejsc pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Opieka nad osobami starszymi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

Wsparcie dla istniejących firm	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Dofinansowanie dla osób planujących założyć firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

3. Czy słyszał Pan/i o Lokalnej Grupie Działania „Beskid Gorlicki”? Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Tak → Proszę przejść do pytania nr 4.
b) Nie → Proszę przejść do pytania nr 5.

4. W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące Lokalnej Grupy Działania „Beskid Gorlicki”? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Odwiedzałem profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
-------------------------------------	-----	----------------------	-----

5. Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD działające na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czy korzystał/a Pan/i z infrastruktury, której powstanie bądź modernizacja były dofinansowane ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniach organizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w spotkaniach organizowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy uczestniczył/a Pan/i w imprezach lokalnych dofinansowanych ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

6. Proszę wskazać, w którym przedziale wiekowym się Pan/i mieści. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) 18-25 lat
- b) 26-35 lat
- c) 36-45 lat
- d) 46-55 lat
- e) 56-65 lat
- f) 66 lat lub więcej

7. Proszę podać swoją płeć. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna
- c) Wolę nie podawać.

Ankieta dla beneficjentów LGD „Beskid Gorlicki”

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Beskid Gorlicki”.

Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety nie powinno zająć więcej niż 10 minut.

Ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która jest lub była realizatorem projektu wspartego przez Lokalną Grupę Działania (np. polegającego na założeniu działalności gospodarczej). W przypadku, gdy beneficjentami wsparcia był podmiot (Urząd Gminy, Ośrodek Kultury, Organizacja Pozarządowa, OSP, KGW), ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która w ramach danego podmiotu była bezpośrednio zaangażowana w realizację dofinansowanego projektu.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”

W jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- a) Zdecydowanie zgadzam się
- b) Raczej zgadzam się
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej nie zgadzam się
- e) Zdecydowanie nie zgadzam się

W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem/am w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Odwiedzałem/am profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
--	-----	-------------------	-----

Dlaczego zdecydował/a się Pan/i (lub podmiot reprezentowany przez Pana/ią) na złożenie wniosku o przyznanie pomocy finansowej do LGD? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje główny powód złożenia wniosku do LGD.

- a) Było to jedyne dostępne źródło finansowania mojego projektu
- b) Nie otrzymałem/am dofinansowania z innych środków/innego programu
- c) Chciałem/am skorzystać z nadarzającej się okazji otrzymania środków
- d) Zostałem/am zachęcony/a do złożenia wniosku przez LGD
- e) Na moją decyzję wpłynęła możliwość skorzystania z doradztwa w biurze LGD

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie składania wniosku? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcyców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Wsparcie polegające na udzieleniu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla mojego projektu	Tak	Nie
Wsparcie w zapoznaniu się z zasadami uzyskania dofinansowania	Tak	Nie
Wsparcie polegające na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków i instrukcji do	Tak	Nie

nich		
Wsparcie w zakresie ustalenia koncepcji projektu aby spełniał kryteria wynikające z LSR	Tak	Nie
Porady w zakresie wypełniania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	Tak	Nie
Wyjaśnienie szczegółowych zasad oceny wniosków	Tak	Nie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie realizacji projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcyców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie rozliczenia projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym

	się				zgadzam	etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcyców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy obecnie pozostaje Pan/i w kontakcie z LGD? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Uczestniczę w spotkaniach organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się telefonicznie z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytam komunikaty na stronie internetowej LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Mam osobisty kontakt z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się w inny sposób	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Nie mam z LGD żadnego kontaktu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Czy brał/a Pan/i lub organizacja którą Pan/i reprezentuje udział w tworzeniu LSR? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź.

- a) Tak
- b) Trudno powiedzieć
- c) Nie

Kto był głównym odbiorcą efektów Pani/a projektu/ projektów? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje Pana/i projekt.

- a) Ja i moja rodzina
- b) Moja organizacja
- c) Ogół mieszkańców gminy/ obszaru LGD

- d) Turysci
- e) Przedsiębiorstwa
- f) Inne

Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Procedury wyboru wniosków o dofinansowanie w LGD były dla mnie czytelne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków były dla mnie jednoznaczne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków pozwalały na wybór najlepszych projektów	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Jeśli będzie to możliwe, w przyszłości chciałbym/łabym ponownie skorzystać ze wsparcia LGD	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy na etapie przygotowania, realizacji lub rozliczania projektu pojawiły się jakieś problemy wpływające negatywnie na jego przebieg bądź rezultaty?

- a) Tak → Proszę odpowiedzieć na następne pytanie.
- b) Nie → **Dziękujemy za wypełnienie ankiety!**

Jakie to były problemy? Na pytanie odpowiadają tylko osoby, które w poprzednim pytaniu wybrały odpowiedź „Tak”. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Problemy bezpośrednio związane z przedmiotem projektu (np. problemy wynikające z branży w której działa przedsiębiorca, odbiorcami działań NGO lub uzgodnieniami dotyczącymi przebiegu tras rowerowych w projekcie gminnym)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy finansowe (np. z wypłatą dofinansowania, kredytem na realizację zadania, zmiennością cen w czasie realizacji zadania względem wpisanych we wniosku)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy formalno-prawne	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy personalne (np. z pracownikami, członkami/ partnerami itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy z terminową realizacją harmonogramu (opóźnienia itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Trudność w dostępie do informacji na temat składania, realizacji lub rozliczenia projektu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy wynikające z wprowadzenia w Polsce stanu pandemii	Tak	Trudno powiedzieć	Nie